Undervisning i bæredygtighed på grundskoleområdet

Rapport v.1

September 2021

Epinion

Indhold

03 Introduktion

03 Metode og datagrundlag

10 Resultater af undersøgelsen

- 13 Forståelser af bæredygtighed
- 18 Erfaringer med undervisning i bæredygtighedsrelaterede emner
- 24 Erfaringer med undervisning i bæredygtighed
- 29 Materialer og inspiration til undervisning i bæredygtighed
- 35 Muligheder og udfordringer ved undervisning i bæredygtighed
- 40 Holdninger til undervisning i bæredygtighed

48 Appendix

Introduktion

Formål og baggrund

Denne rapport præsenterer resultaterne af en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, som har til formål at kaste lys over, hvordan lærere i grundskolen forstår bæredygtighed og aktuelt arbejder med at integrere bæredygtighed i undervisningen.

Baggrunden for undersøgelsen er et stadig større samfundsmæssigt fokus på bæredygtighed – herunder vedvarende diskussioner om grundskolens rolle i henhold til at sikre en bæredygtig udvikling gennem undervisning af børn og unge i bl.a. FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

Det er i sagens natur en kompleks diskussion, da der findes flere forståelser af bæredygtighed – og flere tilgange til at integrere bæredygtighed som undervisningsindhold. Derfor har Epinion, med bidrag fra Alinea, Danmarks Lærerforening, Frie Skolers Lærerforening, Gyldendal, Ungdomsbyen og UNESCO verdensmålsskoler, taget initiativ til at gennemføre denne undersøgelse, der dels skal kortlægge lærernes konkrete erfaringer med at undervise i bæredygtighed, og dels skal undersøge muligheder og udfordringer, som – ifølge lærerne - knytter sig til at sætte bæredygtighed på skoleskemaet i grundskolen.

Undersøgelsen baserer sig på 1.396 besvarelser fra grundskolelærere, der underviser i udvalgte fag på udvalgte klassetrin. Fagene er udvalgt, så både sprog-, kultur-, natur og praktiske fag er repræsenteret i undersøgelsen. Dog betyder prioriteringen af udvalgte fag på udvalgte klassetrin, at resultaterne af undersøgelsen ikke kan betragtes som repræsentative på vegne af den samlede lærerstab. Derimod skal undersøgelsen anskues som et eksplorativt forstudie, der kan give indikationer af temaer og tendenser inden for udvalgte fagområder, som kan diskuteres og gøres til genstand for videre undersøgelser. Rigtig god fornøjelse.

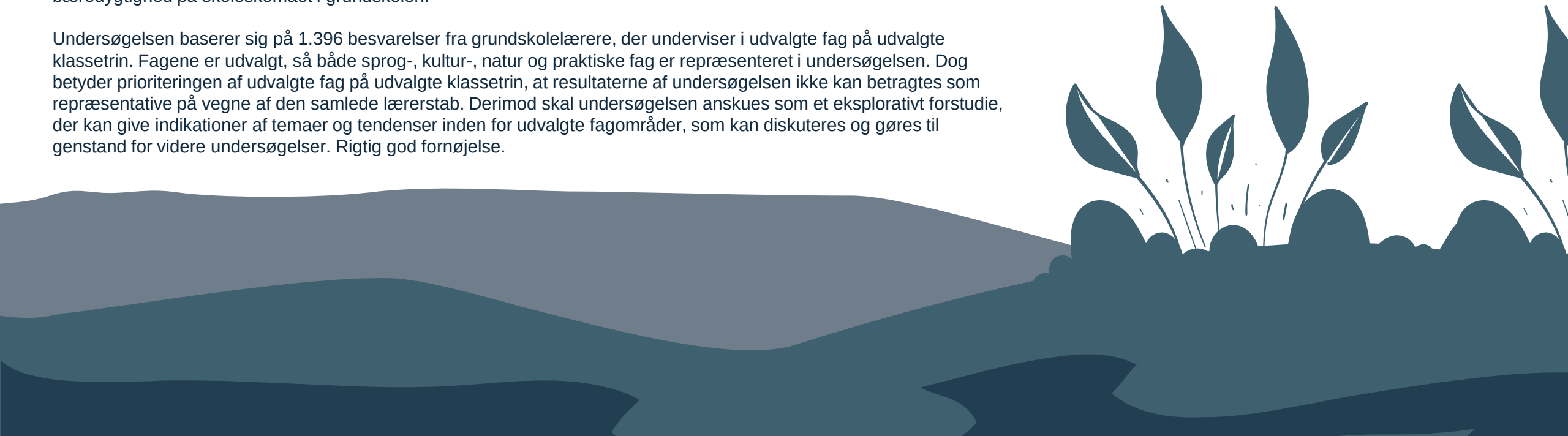

Undersøgelsen baserer sig på 1.396 besvarelser. Både sprog-, kultur-, natur- og praktiske fag er repræsenteret i undersøgelsen med henblik på at sikre faglig variation.

Begrundelse for prioritering af fag

- **For at sikre en præcis kortlægning af lærernes aktuelle arbejde** med at integrere bæredygtighed i undervisningen har lærerne besvaret størstedelen af spørgeskemaet med udgangspunkt i ét undervisningsfag på ét udvalgt klassetrin. Dette er sket ud fra en tese om, at det faglige udgangspunkt vil spille en væsentlig rolle for lærernes besvarelser.
- **For at sikre en tilstrækkelig mængde besvarelser til at kunne bryde besvarelserne ned** på både fag og undervisningstrin koncentrerer undersøgelsen sig om at afdække undervisning i bæredygtighed inden for 6 fag, fordelt på i alt 12 undervisningstrin (se figur th.). Prioriteringen af fag afspejler et ønske om at sikre faglig variation til at foretage interessante sammenligninger, hvorfor både sprog-, kultur-, natur og praktiske fag er repræsenteret i undersøgelsen.

Proces for prioritering af fag

- Lærerne er indledningsvist blevet bedt om at angive fag, som de underviser i. Herefter er lærerne blevet bedt om at angive på hvilket/hvilke undervisningstrin, de underviser i det pågældende fag.
- Lærere, som har angivet at undervise i et prioriteret fag på et prioriteret undervisningstrin, er blevet bedt om at besvare undersøgelsen med udgangspunkt i det prioriterede fag på det prioriterede undervisningstrin. Lærere, som har angivet at undervise i flere prioriterede fag på flere prioriterede undervisningstrin, er blevet bedt om at besvare undersøgelsen med udgangspunkt i et tilfældigt udvalgt prioriteret fag på et tilfældigt udvalgt prioriteret undervisningstrin.
- Lærere, som har angivet, at de ikke underviser i et prioriteret fag på et prioriteret undervisningstrin, er blevet bedt om besvare undersøgelsen med udgangspunkt i et tilfældigt udvalgt fag på et tilfældigt udvalgt undervisningstrin. Denne gruppe af lærere er efterfølgende blevet grupperet og optræder i rapporten som lærere, der underviser i "Andet". Prioriteringen fremgår i tabellen til højre, hvor de prioriterede fag og undervisningstrin er markeret.

Oversigt over prioriterede fag (Se fordeling i metodebilaget)

	Indskoling (0-3 klasse)	Mellemtrin (4-6 klasse)	Udskoling (7-10 klasse)
Biologi	☐	☐	☐
Dansk	☒	☒	☒
Engelsk	☐	☐	☐
Fransk	☐	☐	☐
Fysik/Kemi	☐	☐	☐
Geografi	☐	☐	☒
Historie	☒	☒	☒
Idræt	☐	☐	☐
Kristendomskundskab	☐	☐	☐
Matematik	☐	☐	☐
Natur/teknologi	☒	☒	☐
Håndværk og design	☐	☐	☐
Musik	☐	☐	☐
Madkundskab	☐	☒	☒
Billedkunst	☐	☐	☐
Samfundsfag	☐	☐	☒
Tysk	☐	☐	☐
Andet	☐	☐	☐

☒ Prioriteret fag på prioriteret undervisningstrin
☐ Obligatorisk fag

Epinion

Operationalisering af UiB

Lærernes forståelser og arbejde med bæredygtighed er belyst gennem en spørgeskemaundersøgelse med en gennemtænkt struktur

Bæredygtighed i bred og snæver forstand

- For at kunne afdække dette, så præcist som muligt, har vi arbejdet med en særlig struktur i spørgeskemaet, der indebærer:

1. Lærerne har indledningsvist besvaret en række åbne spørgsmål, der har haft til formål at afdække deres egne og umiddelbare forståelser af bæredygtighed.
2. Dernæst har lærerne besvaret en række lukkede spørgsmål relateret til emner, der kan være relevante for undervisning i bæredygtighed. Dette har haft til formål at give en mere præcis og strømlinet afdækning af, om - og hvordan - der undervises i bæredygtighed, jf. vores operationalisering i højre tekstboks.

Opbygning til afdækning af bæredygtighed

1. Først er lærerne blevet præsenteret for to associationsøvelser, hvor de – med fritekst – har skullet angive, hvad de umiddelbart forbinder med ”Bæredygtighed” og ”Undervisning i bæredygtighed”.
2. Lærerne er herefter blevet præsenteret for en liste med emner, der relaterer sig til FN´s 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Lærerne er blevet bedt om at markere emner, de har inddraget i deres undervisning.*
3. Lærerne har herefter fået vist de emner, som de har angivet at have inddraget i deres undervisning. Lærerne er blevet bedt om at vurdere, om – og i hvilken grad - de forbinder en række udvalgte emner med bæredygtighed.
4. Lærerne har herefter fået vist de emner, som de forbinder med bæredygtighed. Lærerne er blevet bedt om at vurdere, om – og i hvilken grad - de har perspektiveret emnerne til bæredygtighed, jf. operationalisering til højre.
5. Lærerne har herefter forholdt sig til andre forhold ved bæredygtighed – herunder ønsker til undervisningsemner og materialer samt udfordringer ved at undervise i bæredygtighed.

Operationalisering

I vores operationalisering af ”undervisning i bæredygtighed” (UiB) underviser en lærer i bæredygtighed, når vedkommende perspektiverer et emne direkte til bæredygtighedsudfordringer eller -spørgsmål gennem elevopgaver og/eller diskussioner.

Det betragtes f.eks. ikke som undervisning i bæredygtighed, når en naturfagslærer alene underviser i albedoeffekten for sne og gennemgår, hvordan denne påvirker drivhuseffekten.

Albedoeffekten kommer først til at handle om bæredygtighed, når undervisningen berører sammenspillet mellem den smeltende is og de sociale, økonomiske eller miljømæssige påvirkninger og udfordringer, som denne kan medføre.

Det kan f.eks. ske gennem elevopgaver og/eller diskussioner om albedoeffektens konsekvenser for økosystemer, forbindelser mellem menneskelig adfærd og forurening, etiske dilemmaer om ansvar, politiske handlemuligheder eller lign.

**Lærerne informeres ikke om, at emnerne relaterer sig til FN´s 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, men skal blot forholde sig til, om de har inddraget emnerne i deres undervisning.*

Epinion

Metode og datagrundlag

Epinion

Metode

Dataindsamling

Spørgeskemaet er udviklet af Epinion og kommenteret af Danmarks Lærerforening, Frie Skolers Lærerforening, Ungdomsbyen, Gyldendal og Alinea.

Spørgeskemaet er pilottestet på lærere fra forskellige faggrupper og tilpasset på baggrund af deres input og kommentarer

Spørgeskemaet er udsendt via flere kanaler. Dels via personlige e-mails, som Epinion har udsendt på vegne af Danmarks Lærerforening, Gyldendal og Ungdomsbyen, og dels via personlige e-mails, som Alinea og Frie Skolers Lærerforening har udsendt til lærere, som abonnerer på deres nyhedsbreve og/eller indgår i deres medlemskartotek.

I alt har 1.396 lærere deltaget i undersøgelsen i perioden: 20 maj til 2 juli 2021. 88 pct. af lærerne underviser i folkeskolen, og de resterende 12 pct. underviser på de frie grundskoler (herunder kostskoler, efterskoler, eller lign.)

Databehandling

Epinion har kvalitetssikret og efterbehandlet data, hvilket indebærer, at data er renset for svar, der er mangelfulde eller på anden vis fejlbehæftede.

I overensstemmelse med EU's Persondata-forordning (GDPR) er alle besvarelser anonymiserede. De deltagende har været informeret om anonymitet forinden deres deltagelse i undersøgelsen.

Udsigelseskraft

Den totale mængde besvarelser skal ikke betragtes som repræsentative for den totale population af lærere. Det skyldes dels, at undersøgelsen koncentrerer sig om udvalgte fag på udvalgte undervisningstrin, hvorfor disse fag og undervisningstrin naturligt dominerer i den totale mængde af besvarelser. Dertil er undersøgelsen ikke repræsentativt udsendt eller vægtet i henhold til populationens fordelinger på f.eks. skoletype mv.

N=1.396 (Total)

Arbejdsplads

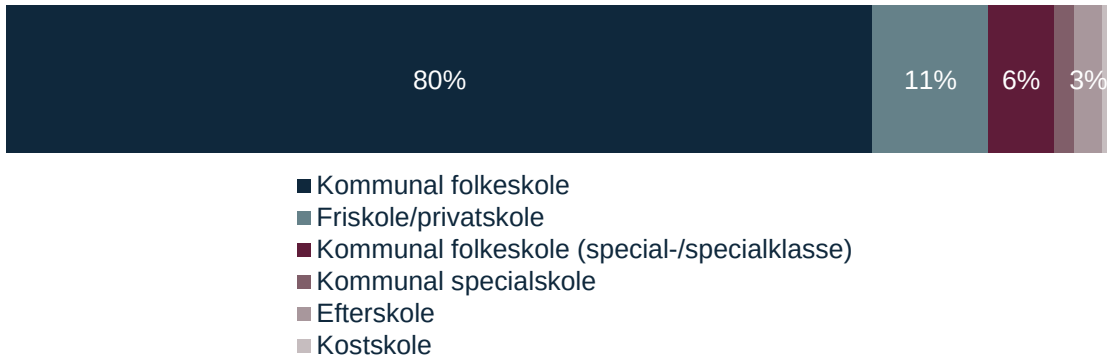

Anciennitet som lærer

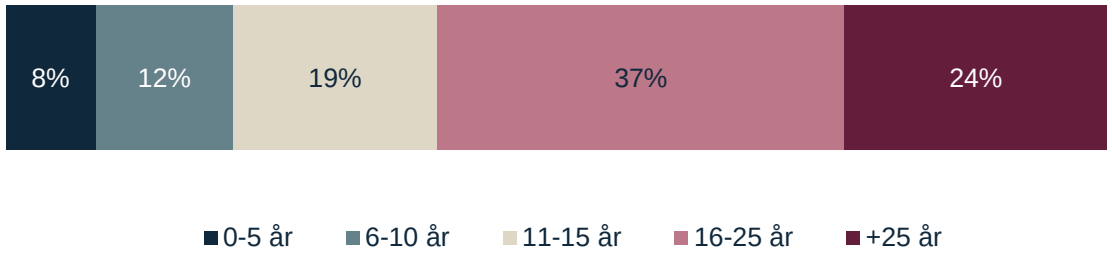

N=1.396 (total)
Andele på 2 procent eller derunder er skjult i tabellerne af hensyn til deres læsevenlighed

Fag, som lærernes besvarelser har taget udgangspunkt i:

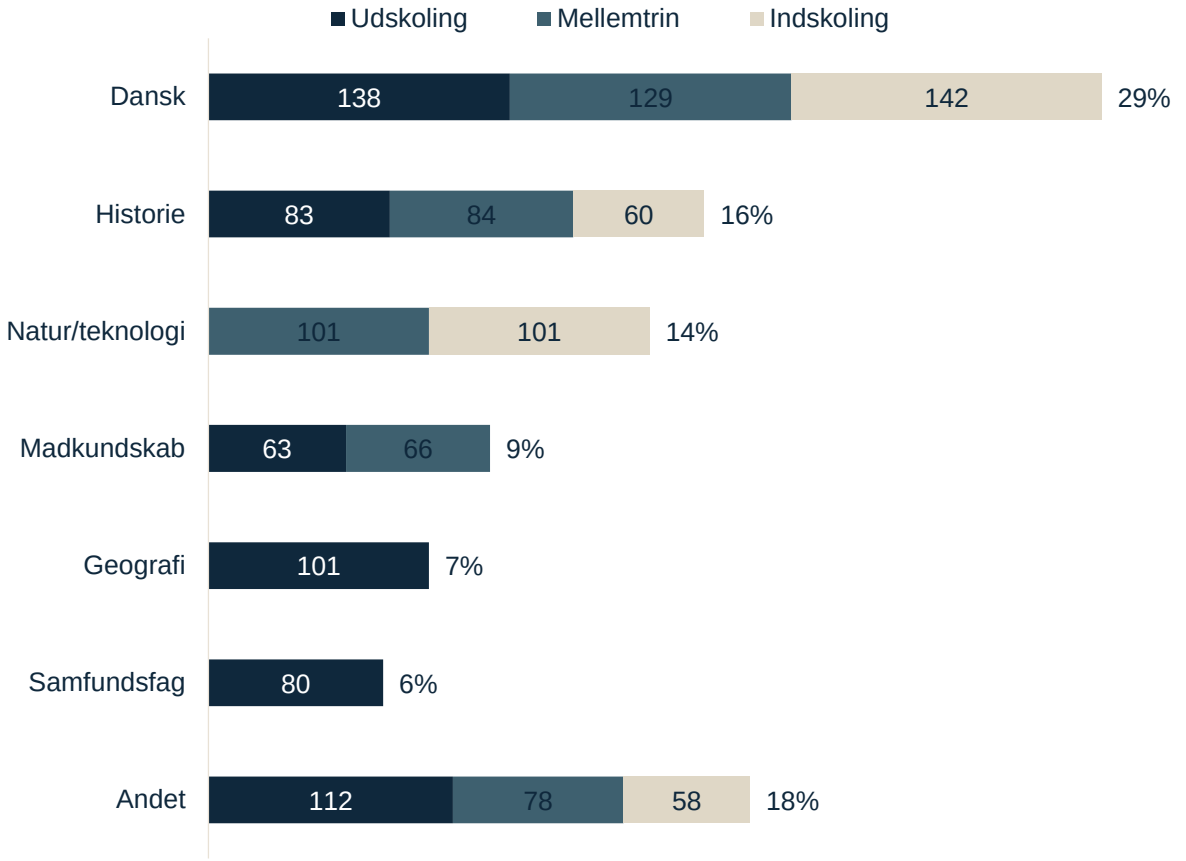

Tallene i søjlediagrammet angiver antallet lærere, som underviser i det pågældende fag på det pågældende trin.
Procenttallet for enden af hver søjle angiver andelen af lærere inden for den pågældende faggruppe

Epinion

Resultater af undersøgelsen

Epinion

Hovedindsigter fra undersøgelsen

1 **Lærerne forbinder primært bæredygtighed med miljømæssige forhold**, herunder konkrete løsninger til at imødekomme fremtidens klimaudfordringer - f.eks. ”genbrug”, ”økologi” og ” affaldssortering”. Færre lærere forbinder i første omgang bæredygtighed med sociale eller økonomiske forhold – f.eks. ”fællesskab”, ”dannelse” og ”harmoni”.

2 **Når lærerne tænker på begrebet ”undervisning i bæredygtighed”, angiver de ofte konkrete emner – og en stor del af disse emner, har direkte med klima og miljø at gøre.** En større del af lærerne angiver dog også forskellige læringsmål, bl.a. at eleverne udvikler kritisk sans og får indsigt i verdens tilstand. Lidt færre lærere angiver didaktiske refleksioner, men nævner typisk både projektbaseret - og praksisnær undervisning, som pejlemærker for undervisning i bæredygtighed.

3 **88 pct. af lærerne underviser i minimum ét emne, der kan relateres til FN’s verdensmål for bæredygtig udvikling**. Blandt emner, der kan relateres til FN’s verdensmål for bæredygtig udvikling, forbinder lærerne særligt emner med en miljømæssig dimension til bæredygtighed – f.eks. forbrugskultur og klimaforandringer. Derimod forbindes emner med en social og økonomisk dimension i mindre grad med bæredygtighed – f.eks. ligestilling mellem kønnene og kulturel mangfoldighed.

4 **Lærere, som forbinder et emne med bæredygtighed, er signifikant mere tilbøjelige til at perspektivere det pågældende emne til bæredygtighed** i deres undervisning. Derfor er det også emnerne forbrugskultur og klimaforandringer, der i størst omfang perspektiveres til bæredygtighed, mens ligestilling mellem kønnene og kulturel mangfoldighed i mindst grad perspektiveres til bæredygtighed i undervisningen.

5 **Lærere, som perspektiverer et emne til bæredygtighed, gør det typisk gennem opgaver, hvor eleverne skal diskutere emnet i relation til bæredygtighed** eller undersøge, hvad de selv kan gøre for at skabe en bæredygtig udvikling lokalt. Derimod har opgaver, hvor eleverne ska undersøge, hvad der kan gøres globalt for at skabe en bæredygtig udvikling mindre fokus.

Epinion

Hovedindsigter fra undersøgelsen

6 **Mindst 60 pct. af lærerne har inddraget FN's verdensmål for bæredygtig udvikling** til at perspektivere til bæredygtighed i deres undervisning. Generelt ser lærerne det som oplagt at understøtte undervisning i bæredygtighed med film, dokumentarer, fagportaler og praktiske materialer. Derimod appellerer traditionelle materialer - f.eks. trykte lærebøger - kun til 13 pct. af lærerne i den sammenhæng.

7 **55 pct. af lærerne får inspiration til at undervise i bæredygtighed via medierne**. Derudover er fagportaler og materialeplatforme de mest foretrukne inspirationskanaler, som benyttes af henholdsvis 38 pct. og 33 pct. af lærerne. Kollegaer og gratis hjemmesider er anvendt af henholdsvis 30 pct. og 29 pct. af lærerne, til at få inspiration.

8 **85 pct. af lærerne har angivet minimum ét emne, som de gerne vil beskæftige sig mere med ud fra et bæredygtighedsperspektiv**. Lærerne er primært motiveret til dette ud fra et ønske om at gøre eleverne i stand til at forandre dem selv og forandre samfundet. Derudover oplever 43 pct. af de lærere, som gerne vil fokusere mere på bæredygtige emner, at undervisning i bæredygtighed er et samfundsansvar.

9 **77 pct. af lærerne oplever mindst én udfordring i forbindelse med at skulle inddrage et bæredygtighedsperspektiv på et ønsket emne**. Den absolut største udfordring ved inddrage et bæredygtighedsperspektiv på et ønsket emne, er, at emnet opleves som komplekst at forstå for eleverne. Det er således et vigtigt fokuspunkt at skabe understøttende materialer, der konkretiserer og skaber overblik.

10 **66 pct. af lærerne finder det vigtigt at inddrage bæredygtighed i deres eget fag**. Trods dette mener kun 27 pct. af lærerne, at der fx bør være bæredygtigheds-kanonlister i ens eget fag.

Epinion

Forståelser af bæredygtighed

Her præsenteres lærernes umiddelbare forståelser af begreberne ”Bæredygtighed” og ”Undervisning i bæredygtighed”.

Epinion

Sådan læses netværket - et eksempel

Flest lærere forbinder bæredygtighed med ordet ”genbrug” og ordet ”genbrug” sættes ofte i forbindelse med ord som ”affaldssortering”, ”ressourcer” og ”grøn”

Opsummering

- Som det første er lærerne blevet bedt om at nedskrive tre ord, som de umiddelbart forbinder med ”bæredygtighed”. De ord, som lærerne har noteret er indlemmet i det viste netværk til højre.
- Som det fremgår af netværket, er ”genbrug” det ord, der fylder mest i netværket og dermed også i lærernes besvarelser. Derudover ser vi, at ”miljø” og ”klima” også fylder i lærernes besvarelser.
- Da lærerne har haft mulighed for at nedskrive op til tre ord, som de forbinder med bæredygtighed, er det relevant at studere, hvordan ord er brugt sammen. Ord, der er brugt sammen, er forbundet i netværket via en streg. Stregens tykkelse er udtryk for, hvor ofte disse ord bliver brugt sammen. Hyppigt forekommende ord vil ofte være brugt sammen. Derfor ses der også tykke streger mellem ”genbrug”, ”klima”, ”miljø” og ”natur”.
- Særligt interessant bliver det, når vi dykker ned i ord, der oftere bruges med f.eks. ”genbrug” end med andre ord. F.eks. bruges ord som ”grøn” og ”affaldssortering” oftere sammen med ”genbrug” end sammen med andre ord. Forbindelsen mellem ”genbrug” og ”økologi” er også interessant, da ”økologi” bruges med mange forskellige ord og dermed har mange forbindelser til andre ord. Dog ser vi kun én rigtig stærk forbindelse fra økologi, nemlig forbindelsen til ”genbrug”.
- Opsummerende kan det konkluderes, at lærerne primært associerer bæredygtighed med domænespecifikke ord, der knytter sig til miljø og klima eller til praktiske løsninger i hverdagen, som kan imødekomme udfordringer med miljø- og klima – f.eks. ”affaldssortering”, ”genbrug” og ”økologi”. Færre lærere associerer bæredygtighed med ideologiske ord, som er uafhængige af domænespecifikt indhold – f.eks. ”ansvar”, ”fornuft”, ”fremtiden” eller ”ordentlighed”. Netværket er illustreret i fuld størrelse på næste side.

Til at starte med, skal du lave en associationsøvelse. Når du trykker ”Videre” vil du blive vist ét ord. Du har herefter 30 sekunder til at skrive 3 ord, som du umiddelbart kommer til at tænke på. [Ord vises] ”Bæredygtighed”*

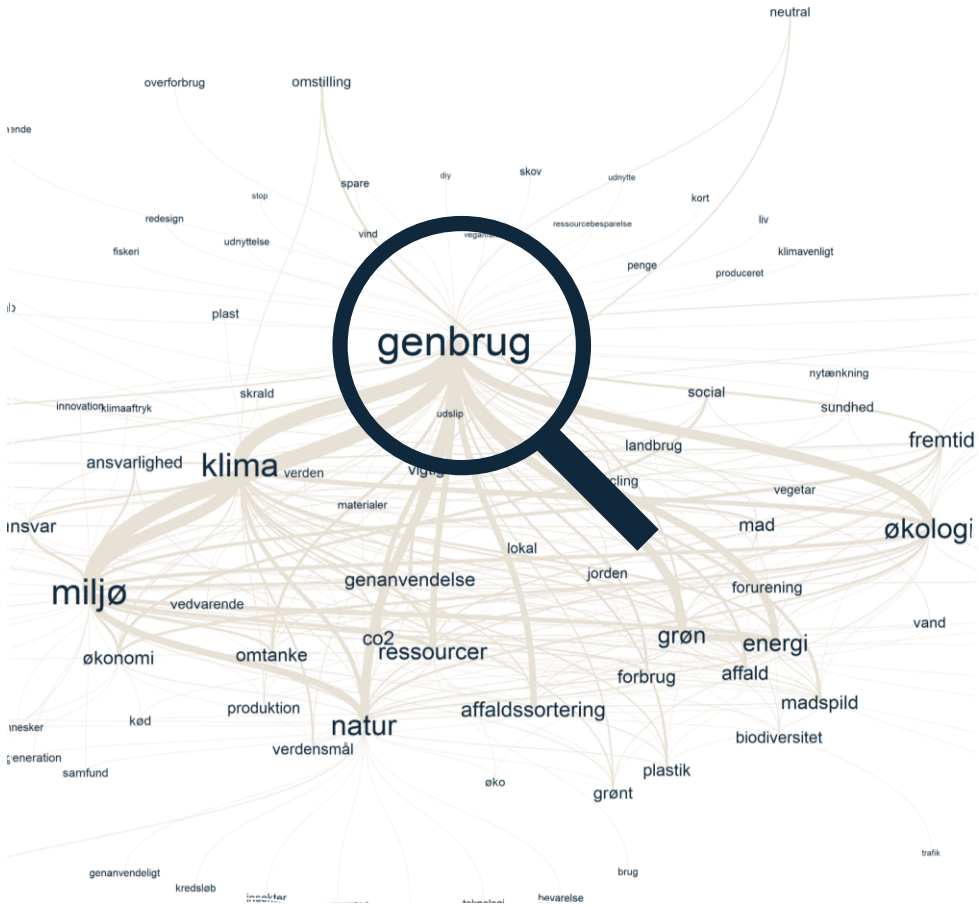

*Det fulde netværk findes i appendix

Epinion

Når lærerne tænker på *undervisning i bæredygtighed*, er det ofte i relation til konkrete indholdsemner. Derudover nævnes læringsmål og didaktiske tilgange mest.

Opsummering

- Lærerne er dernæst blevet bedt om at notere, hvad der umiddelbart falder dem ind, når vi siger ”Undervisning i bæredygtighed”.
- 63 pct. af lærerne nævner i den forbindelse **konkrete emner**, hvor langt størstedelen af disse emner relaterer sig til miljømæssige forhold. En mindre del relaterer sig til social eller økonomisk bæredygtighed.
- Næstefter konkrete emner fylder forskellige former for **læringsmål** i lærernes besvarelser. Det er særligt mål om at udvikle eleverne kritiske sans eller give dem indsigt i verdens tilstand og deres egen betydning for en mere bæredygtig verden.
- **Didaktiske refleksioner** fylder også en del i lærernes besvarelser. Mange lærere nævner både projektbaseret og praksisnær undervisning til at skabe engagement og forståelse for bæredygtighed.
- Overordnet er lærerne positive over for undervisning i bæredygtighed, men angiver også udfordringer ved dette - f.eks. mangel på tid og kompetencer.

Hvad falder dig umiddelbart ind, når vi siger: Undervisning i bæredygtighed? [åben tekstfelt]

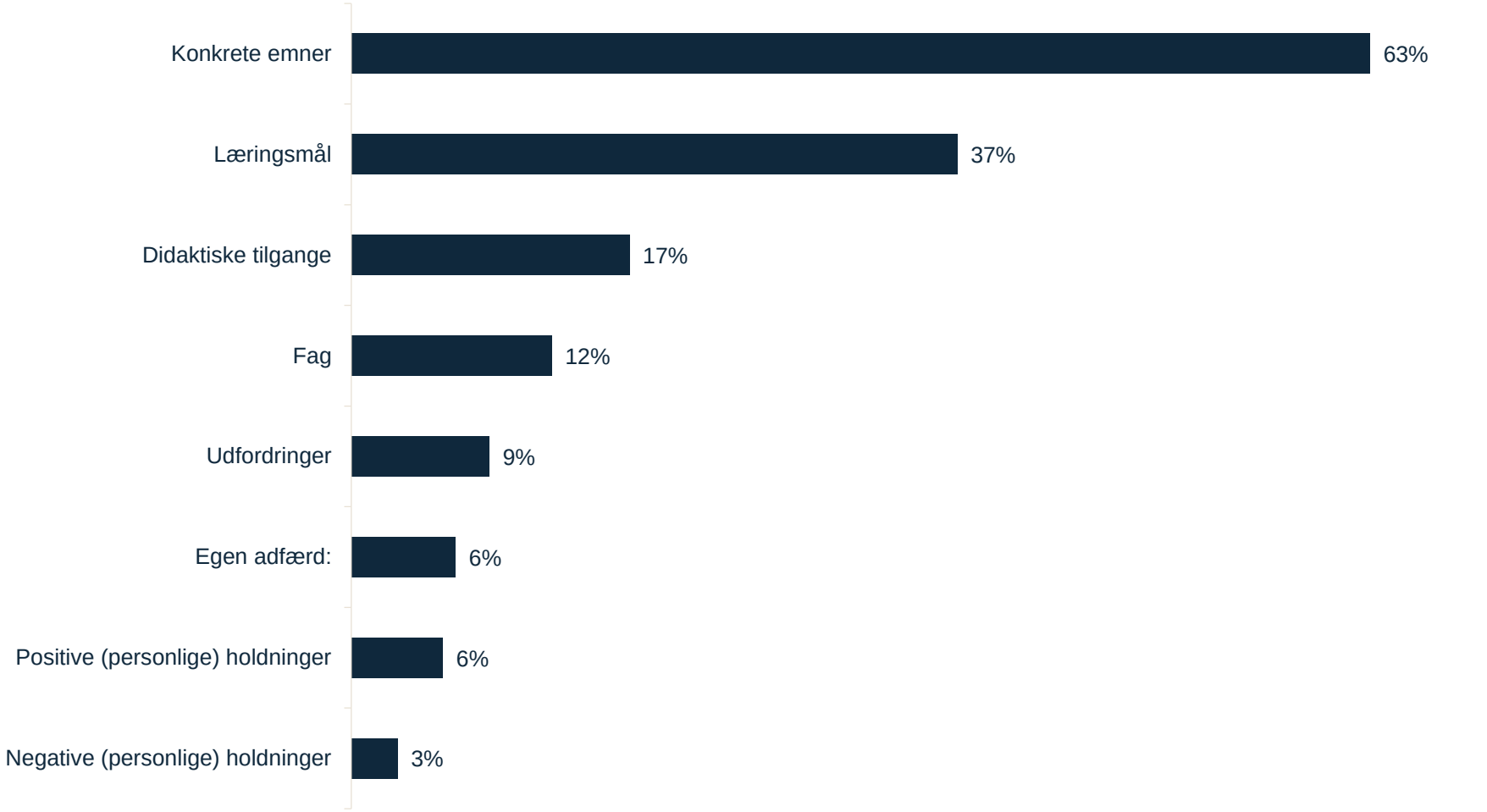

N=1.396 (total) Fritekssterne har forskellige længder, og en tekst kan komme omkring flere koder, som også kan ses i eksemplerne på de næste to sider.

Epinion

Eksempler på åbne besvarelser

Konkrete emner

> Jeg kommer straks i tanke om FN's verdensmål og her underviser jeg allerede ud fra flere af målene. Jeg mener, det er vigtigt at lære børnene vigtigheden af målene.

> At eleverne får en forståelse af, hvordan vi i fællesskab kan passe på kloden. At give eleverne redskaber til et tage bæredygtige valg.

> Jeg tænker i emner, som økologi, klima og miljø. Noget jeg er mere bevidst om at have med i min undervisning

> Forløb, der omhandler emner såsom "genbrug" - "brug af ressourcer, lokalt og globalt" - "ansvar, både personligt, lokalt, nationalt, globalt....."

Læringsmål

> Viden om egne og samfundets måde at forbruge på. Øjenåbner og mulighed for at være nysgerrig og kritisk

> At forholde sig til de konsekvenser (…) af de valg vi træffer i livet. Derudover(…) at lære at sætte sig ud over egne behov og se på verden fra en mere overordnet vinkel

> At give eleverne viden om- og indsigt i, hvilke muligheder de har som borgere i forhold til at vælge bæredygtighed i hverdagen.

> Det handler om, at eleverne ser deres egne muligheder for at forandre deres egen og klodens fremtid til det bedre. De skal gerne føle at fremtiden er lys, og at de har mulighed for at påvirke den.

Didaktiske tilgange

> At undervise i praksisfaglighed (..) Eleverne skal selv opleve og tage stilling, via praksisnært læringsmiljø. (…) Børnene skal lære at blive handlekompetente i eget liv

> Innovationsdidaktik - at koble flere fag sammen (det er sjovt nok også bæredygtigt). Fra proces til produkt. At få videnskompetencer i spil, så der handlekompetencer styrkes

> Tværfaglig fagforståelse, noget teori, men praktisk, undersøgende og eksperimentel undervisning. kontakt til erhverv/organisationer uden for folkeskolen

> Først teoretisk baggrundsviden, derefter fokus på egen konkret praksis og sidst entreprenante forløb der øger bæredygtighed

Fag

> Jeg tænker primært på naturfag, men også madkundskab og håndarbejde/håndværk og design.

> At inddrage bæredygtighed i relevante fag som fx madkundskab, håndværk og design på et mere praktisk niveau

> At eleverne bliver undervist i bæredygtighed i de fleste fag. Det er en del af deres dannelse til at kunne navigere i det fremtidige samfund

> Ikke et fag, men noget der tages med i alle fag, hvor det er relevant og giver mening.

Epinion

Eksempler på åbne besvarelser

Udfordringer

> Det er et vigtigt emne, som tit bliver forsømt i hverdagen, mast inde mellem alt det andet man skal nå i fagene.

> Svært - kræver meget forberedelse og produktion af materiale - har ingen "rygsæk" med materialer eller undervisningserfaring at trække på

> Udfordrende hos især de små elever. Svært at konkretisere. Forberedelses-tungt.

> Svært at gøre uden at indoktrinere. Kommer nemt til at blive om mine egne holdninger, og sværere at vurdere, hvornår det er fakta og hvornår der er tale om holdninger.

Egen underviser adfærd ift. UiB

> At jeg underviser i bæredygtighed hvert år i indskolingen og på mellemtrinnet og eleverne udviser stor interesse i emnet.

> Jeg har ikke undervist specifikt i emnet bæredygtighed. Det ligger hen over alle vores emner, at vi lige runder “hvordan passer vi på vores jord”.

> Jeg har altid undervist i bæredygtighed og været optaget af det i over 25 år. Jeg er meget opmærksom på at undervise i håbet og at livet/naturen klarer sig altid.

> Det gør jeg i forvejen. Men det er svært at få eleverne til at forstå selve begrebet (…) De tror, at det bare én ting, f.eks.at købe økologisk eller genbruge.

Positive (personlige) holdninger

> Det er et vigtigt og meget presserende emne for os alle! Her har folkeskolen en vigtig rolle ift. at ruste børn og unge, der skal løfte stafetten videre

> En meget vigtig dannelsesopgave. Kan være bekostelig, men er en nødvendig prioritering.

> Selvfølgelig skal vi undervise i bæredygtighed. Vi skal blot ikke arbejde for abstrakt med det, men meget konkret.

> Det er fornuftigt. De unge mennesker i folkeskolen har god grund til at vide, hvordan man kan have indflydelse på ting, hvordan ting kan produceres anderledes osv.

Negative (personlige) holdninger

> Jeg synes ikke, der skal presses mere “skyld” ned over eleverne. Vi oplever flere og flere elever med angst. Jeg mener ikke, man udvikler børnene til stærke, handledygtige voksne ved at fylde dem med problematikker, de ikke har en kinamands chance for at gøre noget ved.

> Politisk motiveret, uretfærdigt at børn skal forsøge at løse problemer som voksne ikke selv kan løse

> Tvang, top down, langt fra altid relevant, politisk korrekthed,

Epinion

Erfaringer med undervisning i bæredygtighedsrelaterede emner

Her præsenteres lærernes erfaringer med at undervise i emner, der kan relateres til FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling

Epinion

De fleste lærere har i sidste år undervist i et eller flere emner, som indgår i FN's verdensmål og derfor er oplagte at forbinde til UiB

Opsummering

- Til højre ses en liste med emner, der kan genfindes i FN's verdensmål, og som derfor er oplagte at relatere til bæredygtighed*.
- Lærerne har ud fra listen udpeget emner, som de har inddraget i deres undervisning inden for det seneste år.
- Som det fremgår af grafen, har flest lærere inddraget emnet **sundhed og trivsel** i deres undervisning. Den store inddragelse af netop dette emne skal dog ses i lyset af en overrepræsentation af lærere, der underviser i dansk (indskoling), naturteknologi og madkundskab – og som i signifikant højere grad har inddraget emnet.
- **Klimaforandringer** er det emne næstflest lærere har inddraget i deres undervisning. Det gælder særligt de lærere, der underviser i geografi (på mellemtrin og i udskoling) samt natur/teknologi.

Har du indenfor det seneste år inddraget et eller flere af følgende emner i undervisningen i {fag} {trin}? *(mulighed for flere svar)*

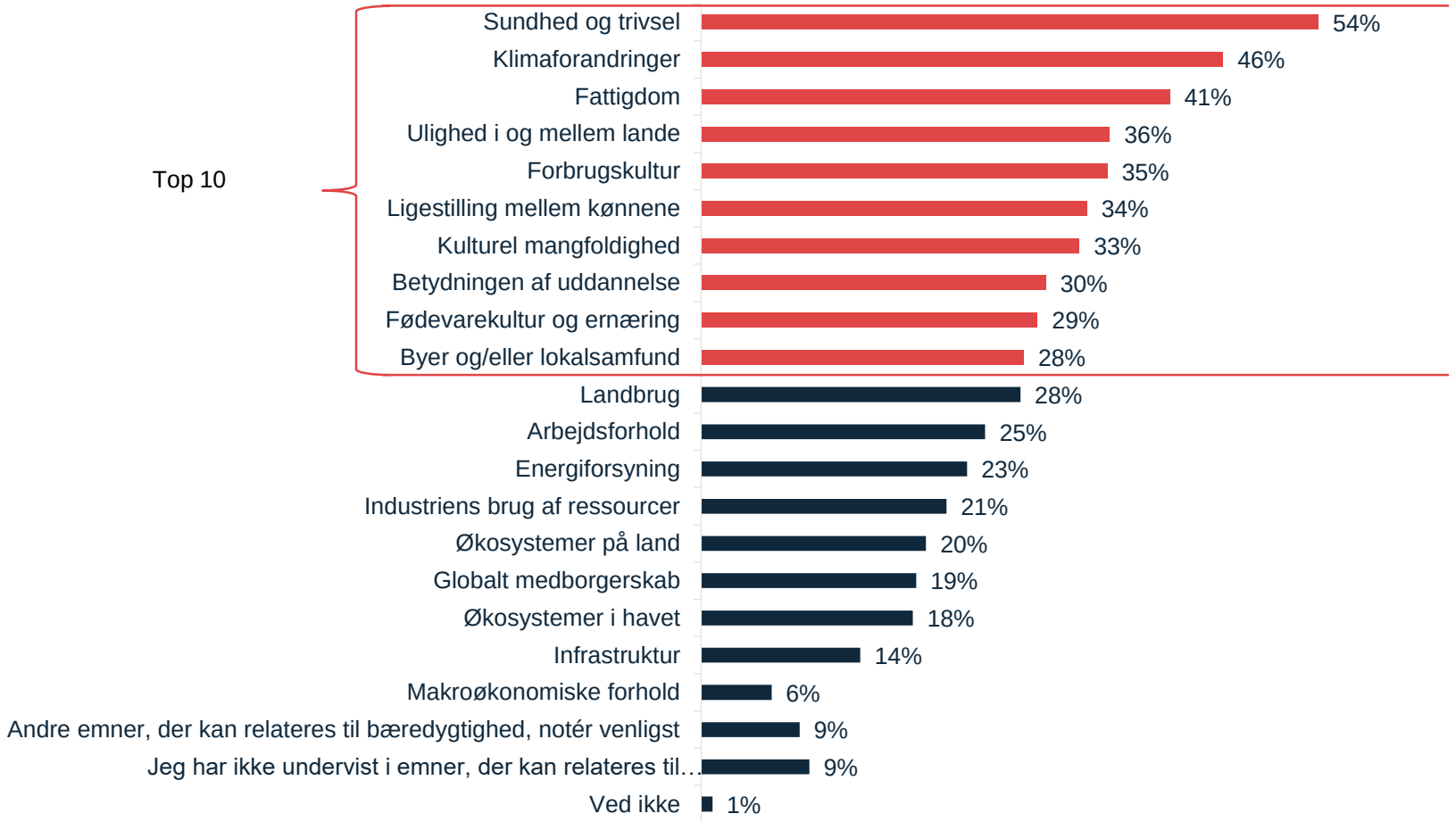

*N=1.396 (total). Lærerne har kunnet vælge mellem en liste af udvalgte emner, som er direkte inspireret af FNs verdensmål, men oversat til et meningsfuldt surveyformat. Lærerne er ikke blevet gjort opmærksomme herpå for ikke at skabe bias, men er blot blevet bedt om at forholde sig til emnerne, uden at det har været et kriterie, at man skulle have undervist i det ud fra et bæredygtighedsperspektiv. Listen er ikke udtømmende, men er udarbejdet af hensyn til at komme vidt omkring oplagte emner, som alle de udvalgte fag havde mulighed for at spejle sig i.

Epinion

De fleste lærere har i sidste år undervist i et eller flere emner, som indgår i FN's verdensmål og derfor er oplagte at forbinde til UiB

Opsummering

- Tabellen til højre viser antallet af emner, der kan relateres til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, som lærerne har inddraget i deres undervisning.
- Som det fremgår af tabellen har 89 pct. af lærerne inddraget minimum ét emne, mens 45 pct. af lærerne har inddraget mindst 5 emner.
- I gennemsnit har lærerne inddraget 5,6 emner fra listen.

Har du indenfor det seneste år inddraget et eller flere af følgende emner i undervisningen i {fag} {trin}? *(mulighed for flere svar)*

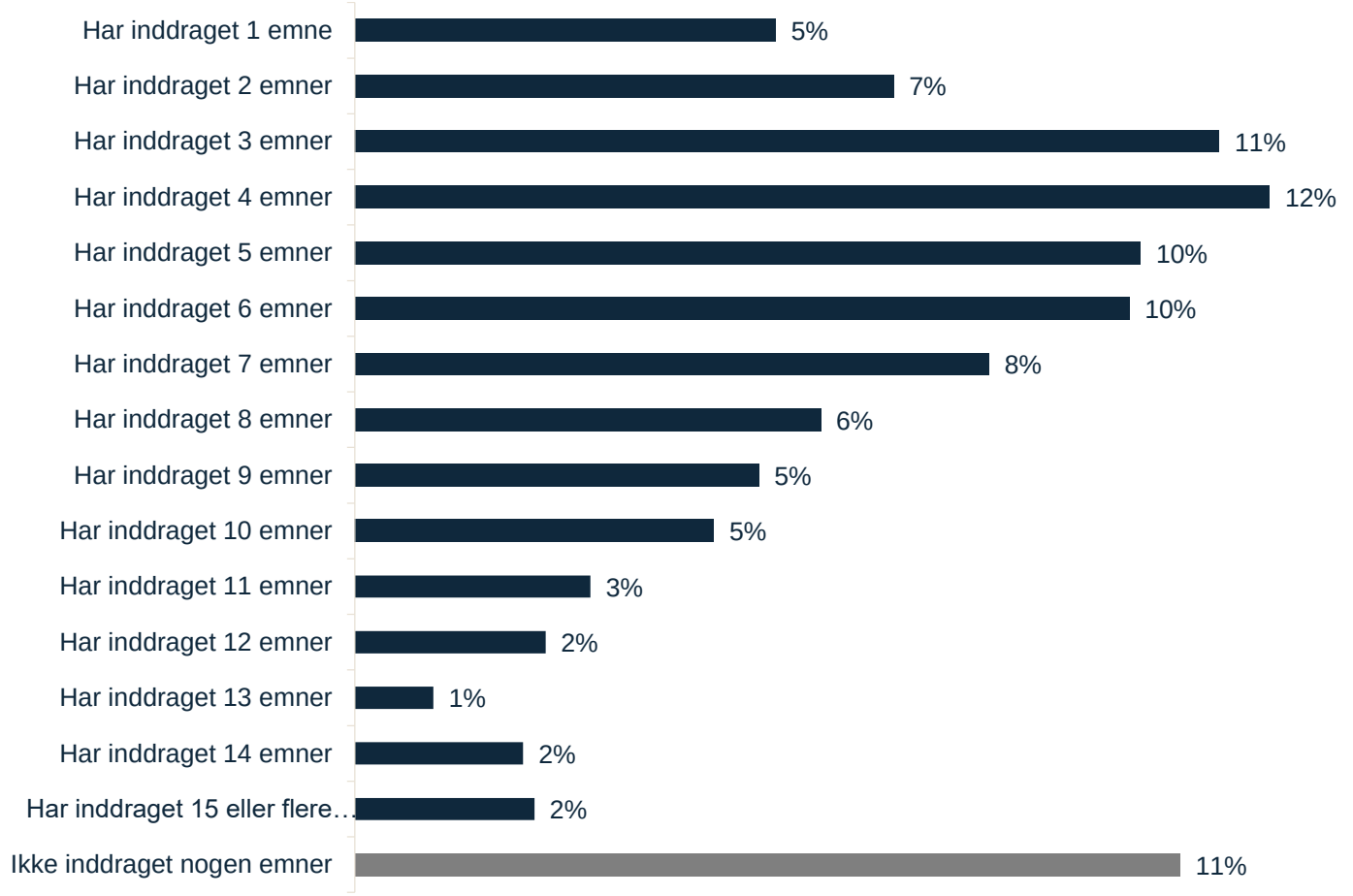

*N=1.396 (total). Lærerne har kunnet vælge mellem en liste af emner, som er direkte inspireret af FNs verdensmål, men oversat til et menignsfuldt surveyformat. Lærerne er ikke blevet gjort opmærksomme herpå for ikke at skabe bias, men er blot blevet bedt om at forholde sig til emnerne, uden at det har været et kriterie, at man skulle have undervist I det ud fra et bæredygtighedsperspektiv. Listen er ikke udtømmende, men er udarbejdet af hensyn til at komme vidt omkring oplagte emner, som alle de udvalgte fag havde mulighed for at spejle sig i.

Epinion

Lærerne behandler primært emner, som falder indenfor deres faglige traditioner – samlet set kommer fagene rundt om en del forskellige temaer

Opsummering

- Tabellen til højre viser de tre emner, som flest faglærere har inddraget i deres undervisning fordelt på faggrupper.
- **Sundhed og trivsel** indtager en førsteplads for fagene dansk, natur/teknologi og øvrige fag, mens emnet indtager en andenplads for madkundskab.
- **Klimaforandringer** er det mest inddragede emne i geografi-undervisningen og bliver i signifikant højere grad inddraget i dette end i andre fag. Hele 89 pct. af geografilærerne angiver således, at de har inddraget emnet klimaforandringer i deres undervisning indenfor det seneste år.
- Overordnet peger resultaterne på, at faglærerne på tværs dækker en del forskellige emner, som kan genfindes i FNs verdensmål.

Har du indenfor det seneste år inddraget et eller flere af følgende emner i undervisningen i {fag} {trin}?

	Top 1	Top 2	Top 3
Dansk	Sundhed og trivsel (62%)	Ligestilling mellem kønnene (49%)	Fattigdom (47%)
Geografi	Klimaforandringer (89%)	Energiforsyning (76%)	Landbrug (71%)
Historie	Fattigdom (57%)	Arbejdsforhold (53%)	Ligestilling mellem kønnene (52%)
Natur/teknologi	Sundhed og trivsel (65%)	Klimaforandringer (63%)	Økosystemer på land (51%)
Madkundskab	Fødevarekultur og ernæring (76%)	Sundhed og trivsel (75%)	Klimaforandringer (62%)
Samfundsfag	Betydningen af uddannelse (74%)	Forbrugskultur (73%)	Ulighed i og mellem lande (71%)
Andet	Sundhed og trivsel (43%)	Klimaforandringer (29%)	Kulturel mangfoldighed (24%)

N=1.396 (total)

Epinion

Nogle emner forbindes i højere grad med bæredygtighed end andre

Opsummering

- Figuren til højre illustrerer, i hvilken grad lærerne forbinder de emner, som de har inddraget i deres undervisning, med *bæredygtighed*.
- De fleste emner forbindes i overvejende grad med bæredygtighed. Det gælder dog særligt emnerne **Forbrugskultur** og **Klimaforandringer**. De to emner forbindes af flest lærere med bæredygtighed.
- **Ligestilling mellem kønnene** og **Kulturel mangfoldighed** er de to emner, som i mindst omfang forbindes med bæredygtighed.
- *NB: Lærerne har kun forholdt sig til de emner, som de har inddraget i deres undervisning.*

Du har angivet at have inddraget følgende emner i din undervisning i {fag} {trin}. I hvilken grad forbinder du emnerne med bæredygtighed?

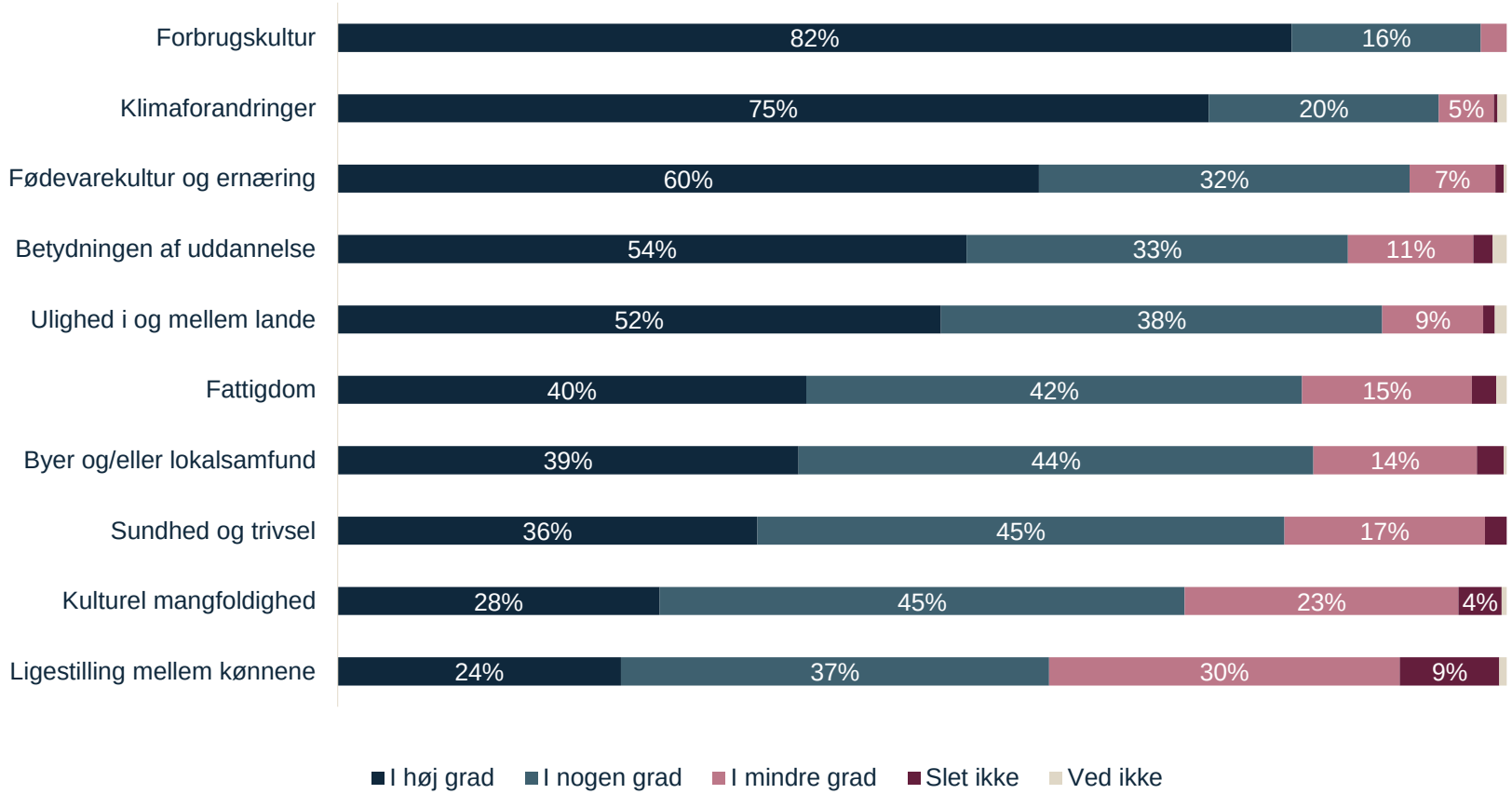

N=1.232 (Har inddraget mindst ét af de listede emner) – Respondenterne er blevet vist de emner, som de har angivet at havde undervist indenfor det seneste år. Baserne varierer under hvert emne afhængigt af, hvor ofte emnet er valgt. Fordelingerne for hvert emne består af besvarelser fra mindst 393 lærere.
Procentandele på 2 procent eller derunder er skjult I tabellen af hensyn til dens læsevenlighed

Epinion

På tværs af fag er der nogenlunde enighed om at særligt emner, i høj grad forbindes til bæredygtighed.

Opsummering

- Figuren til højre illustrerer, hvilke emner de forskellige faglærere forbinder hhv. mest og mindst med *bæredygtighed.*
- Som det fremgår af figuren, har alle fag et emne, hvor der er konsensus om, at det kan relateres til bæredygtighed. Det er typisk emner, som relaterer sig direkte til miljø og klima, herunder **forbrugskultur** og **energiforsyning.**
- Når det kommer til emnet **ligestilling mellem kønnene**, som er blevet behandlet af lærere i både dansk, historie og samfundsfag, har lærerne mere divergerende opfattelser af forbindelsen til bæredygtighed. Det er dog værd at bemærke, at der selv her er forholdsvist mange – ca. 6 ud af 10 – der forbinder ligestilling med bæredygtighed.
- *NB: Lærerne har kun forholdt sig til de emner, som de har inddraget i deres undervisning.*

Du har angivet at have inddraget følgende emner i din undervisning i {fag} {trin}. I hvilken grad forbinder du emnerne med bæredygtighed?

	Mest forbundne emne	Mindst forbundne emne
Dansk	Forbrugskultur (100%)	Ligestilling mellem kønnene (62%)
Geografi	Energiforsyning (100%)	Arbejdsforhold (81%)
Historie	Forbrugskultur (100%)	Ligestilling mellem kønnene (57%)
Natur/teknologi	Energiforsyning (100%)	Sundhed og trivsel (76%)
Madkundskab	Forbrugskultur (96%)	Kulturel mangfoldighed (67%)
Samfundsfag	Forbrugskultur (100%)	Ligestilling mellem kønnene (52%)
Andet	Klimaforandringer (93%)	Ligestilling mellem kønnene (61%)

N=1.232 (Har inddraget mindst ét af de listede emner) – figuren viser andelen, som har svaret *at de i høj* eller *i nogen grad forbinder emnet med bæredygtighed.* Der er kun vist emner, som indeholder mere end 40 besvarelser.

Epinion

Erfaringer med undervisning i bæredygtighed

Her præsenteres lærernes erfaringer med at undervise i bæredygtighed.

Epinion

Forbrugskultur og klimaforandringer er de emner, som i højest grad perspektiveres til bæredygtighed i undervisningen

Opsummering

- Figuren til højre illustrerer, i hvilken grad lærerne har perspektiveret de listede emner til bæredygtighed i deres undervisning.
- **Forbrugskultur** og **Klimaforandringer** er de emner, der i størst omfang perspektiveres til bæredygtighed. Knap 9 ud af 10 lærere har således "i høj grad" eller " i nogen grad" perspektiveret emnerne forbrugskultur (88 pct.) og klimaforandringer (84 pct.) til bæredygtighed i deres undervisning.
- Til gengæld har mindst hver tredje lærer svaret, at de "slet ikke" eller "i mindre grad" har perspektiveret **Ligestilling mellem kønnene** og **Kulturel mangfoldighed** til bæredygtighed, når de har undervist i emnerne.
- *NB: Lærerne har kun forholdt sig til de emner, som de har inddraget i deres undervisning.*

Når du har undervist i {fag} {trin}, i hvilken grad har du da perspektiveret følgende emner til bæredygtighed?

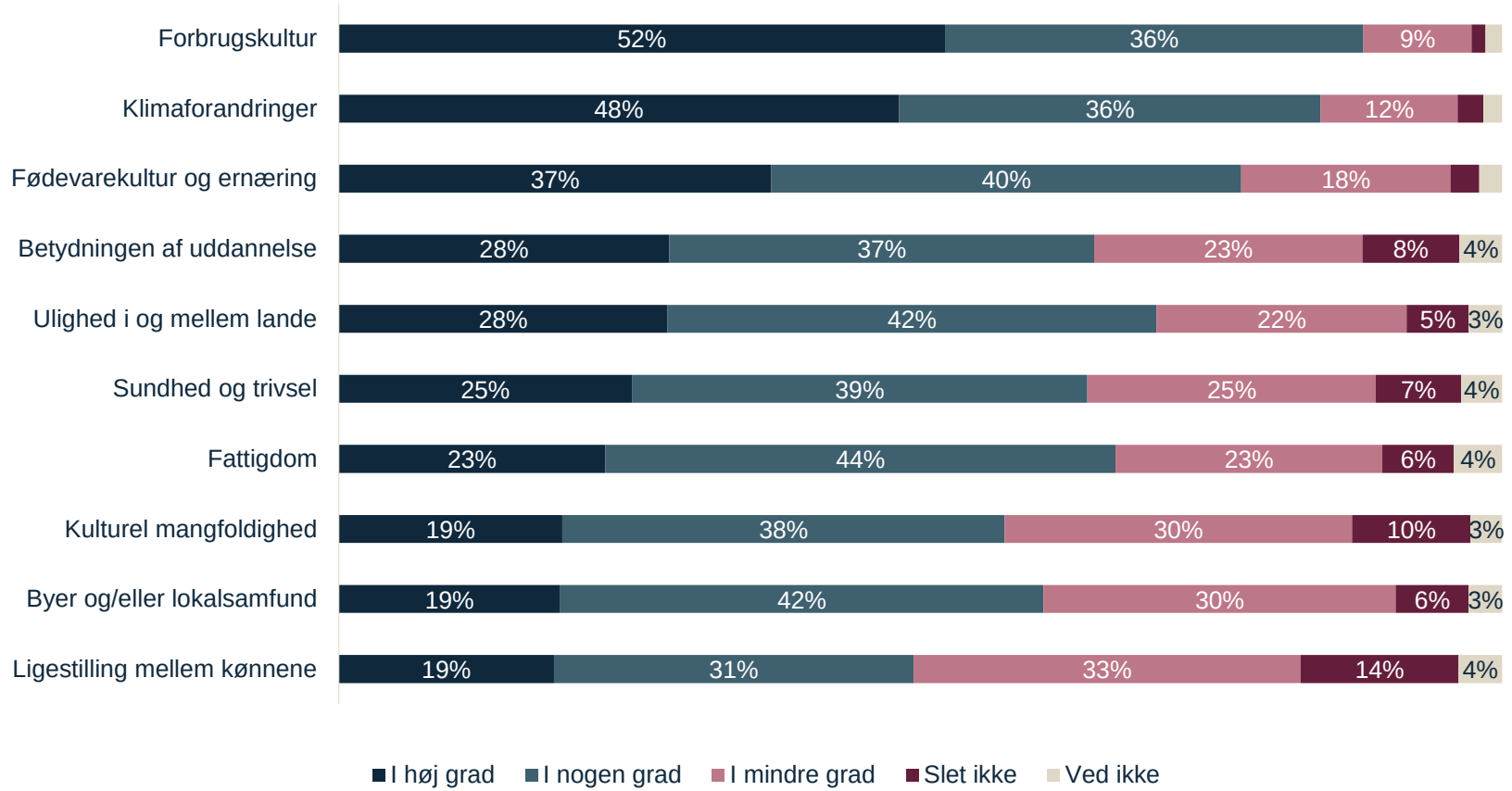

N=1.232 (Har inddraget mindst ét af de listede emner) – Respondenterne er blevet vist de emner, som de har angivet at have undervist indenfor det seneste år. Baserne varierer under hvert emne afhængigt af, hvor ofte emnet er valgt. Fordelingerne for hvert emne består af besvarelser fra mindst 393 lærere.
Procentandele på 2 procent eller derunder er skjult I tabellen af hensyn til dens læsevenlighed

Epinion

På tværs af fag tegner sig et tydeligt billede af, hvilke emner, der i højest grad perspektiveres til bæredygtighed i undervisningen

Opsummering

- Tabellen til højre illustrerer andelen af faglærere, der "i høj grad" eller "i nogen grad" har perspektiveret de listede emner til bæredygtighed i deres undervisning.
- Som det fremgår af figuren bliver **forbrugskultur** i stort omfang perspektiveret til bæredygtighed på tværs af dansk, historie, madkundskab og samfundsfag.

Når du har undervist i {fag} {trin}, i hvilken grad har du da perspektiveret følgende emner til bæredygtighed?

	Top 1	Top 2	Bund 1	Bund 2
Dansk	Forbrugskultur (83%)	Globalt medborgerskab (76%)	Ligestilling mellem kønnene (46%)	Byer og/eller lokalsamfund (55%)
Geografi	Energiforsyning (100%)	Industriens brug af ressourcer (98%)	Arbejdsforhold (52%)	Sundhed og trivsel (68%)
Historie	Forbrugskultur (89%)	Industriens brug af ressourcer (86%)	Ligestilling mellem kønnene (48%)	Infrastruktur (54%)
Natur/teknologi	Energiforsyning (94%)	Industriens brug af ressourcer (92%)	Byer og/eller lokalsamfund (59%)	Sundhed og trivsel (63%)
Madkundskab	Forbrugskultur (89%)	Fødevarekultur og ernæring (81%)	Kulturel mangfoldighed (62%)	Sundhed og trivsel (77%)
Samfundsfag	Forbrugskultur (95%)	Klimaforandringer (98%)	Ligestilling mellem kønnene (45%)	Kulturel mangfoldighed (53%)
Andet	Forbrugskultur (82%)	Klimaforandringer (79%)	Kulturel mangfoldighed (45%)	Ligestilling mellem kønnene (56%)

N=1.232 (Har inddraget mindst ét af de listede emner) – Viser andelen, som har svaret *i høj* eller *i nogen grad til, at de har perspektiveret til bæredygtighed.* Der er kun vist emner, som indeholder mere end 40 besvarelser.

Epinion

Jo mere en lærer selv forbinder et emne med bæredygtighed, jo mere sandsynligt er det, at vedkommende har perspektiveret emnet til bæredygtighed i undervisningen.

Opsummering

- Figuren til højre illustrer 1) andelen af lærere, der forbinder de listede emner med bæredygtighed og 2) andelen af lærere, der har perspektiveret emnerne til bæredygtighed*.
- Der er en stærk signifikant sammenhæng mellem at forbinde et emne med bæredygtighed og at have perspektiveret det pågældende emne til bæredygtighed i undervisningen: I jo højere grad en lærer forbinder et emne med bæredygtighed, desto større er sandsynligheden for, at læreren i højere grad har perspektivet til bæredygtighed i undervisningen i emnet.
- Det indikerer, at en tydeligere sammenhæng mellem et emne og bæredygtighed for den enkelte lærer, kan føre til yderligere perspektivering til bæredygtighed i undervisningen. Det er med andre ord delvist en forudsætning for perspektivering til bæredygtighed, at et emne reelt forbindes med bæredygtighed.

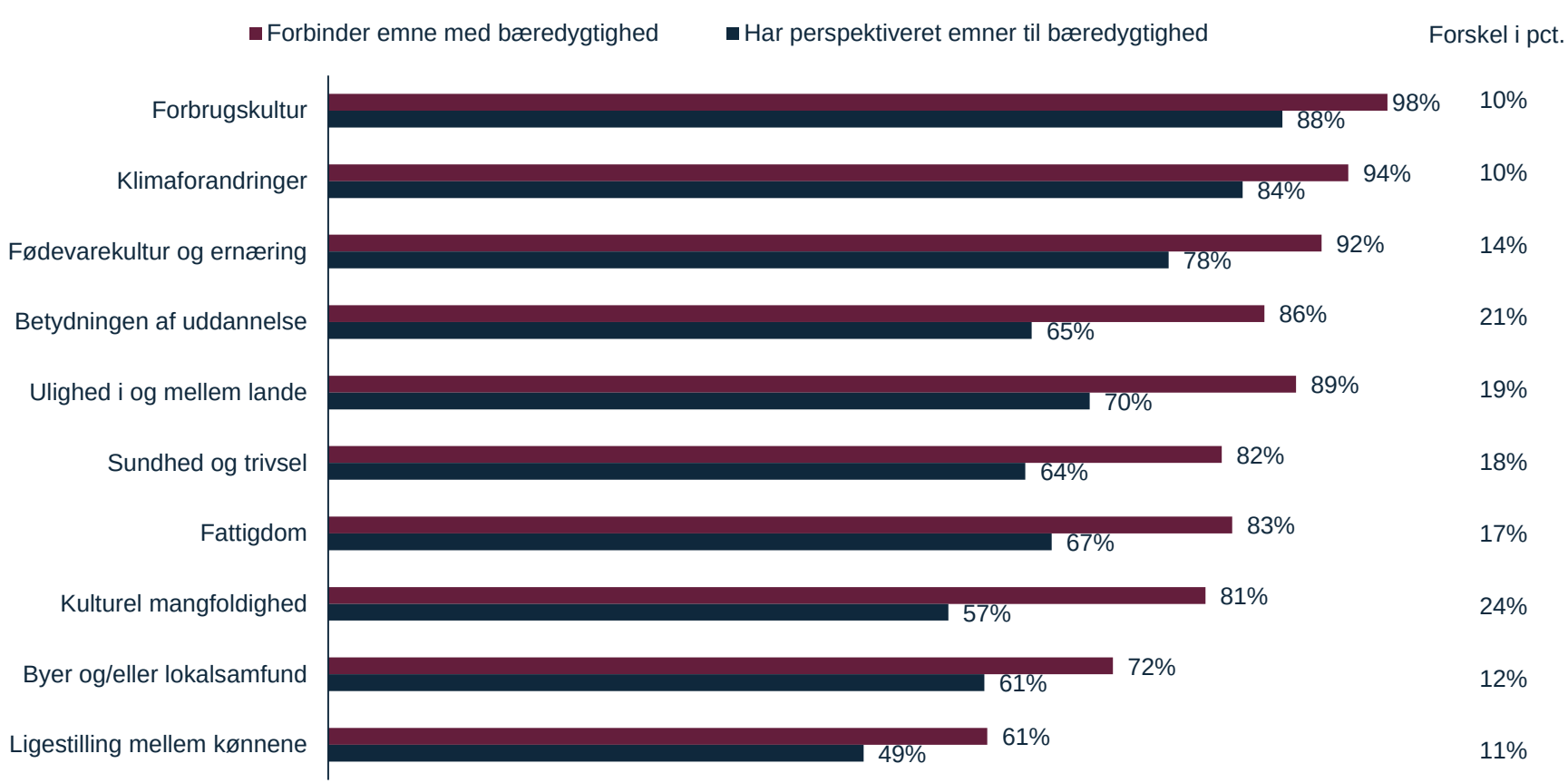

*Viser andelen som svarer *i høj* eller *i nogen grad*
N= 1.232 (Forbinder emnet med bæredygtighed - Respondenterne er blevet vist de emner, som de har angivet at havde undervist indenfor det seneste år).
N= 1.207 (Har perspektiveret emnet til bæredygtighed – samme gruppe som ovenstående undtaget dem, som har svaret "slet ikke" eller "ved ikke" til alle emner, de ellers har undervist i).

Epinion

Lærerne anvender diskussionsøvelser og tager udgangspunkt i lokale cases, når de inddrager bæredygtighed i deres undervisning

Opsummering

- Figuren til højre viser en række opgaver, som lærerne kan stille eleverne, og som inddrager forskellige aspekter af bæredygtighed.
- Figuren viser, at eleverne oftest stilles overfor opgaver, hvor de skal **diskutere et emne i relation til bæredygtighed** eller **undersøge, hvad de selv kan gøre for at skabe en bæredygtig udvikling lokalt.**
- **Undersøgelser af, hvad der kan gøres i et globalt perspektiv,** har i mindre grad fokus i undervisningen (20 pct.).
- Det er også værd at bemærke, at der i højere grad **diskuteres mulige løsninger på bæredygtig udvikling** (40 pct.), end der undersøges forhold, der udfordrer selvsamme løsninger (22 pct.).
- *NB: Spørgsmålet er kun stillet til lærere, der angiver at have undervist i et emne, som de har perspektiveret til bæredygtighed*.

Når du har undervist i {emne}, har du da givet eleverne opgaver, hvor de skulle …

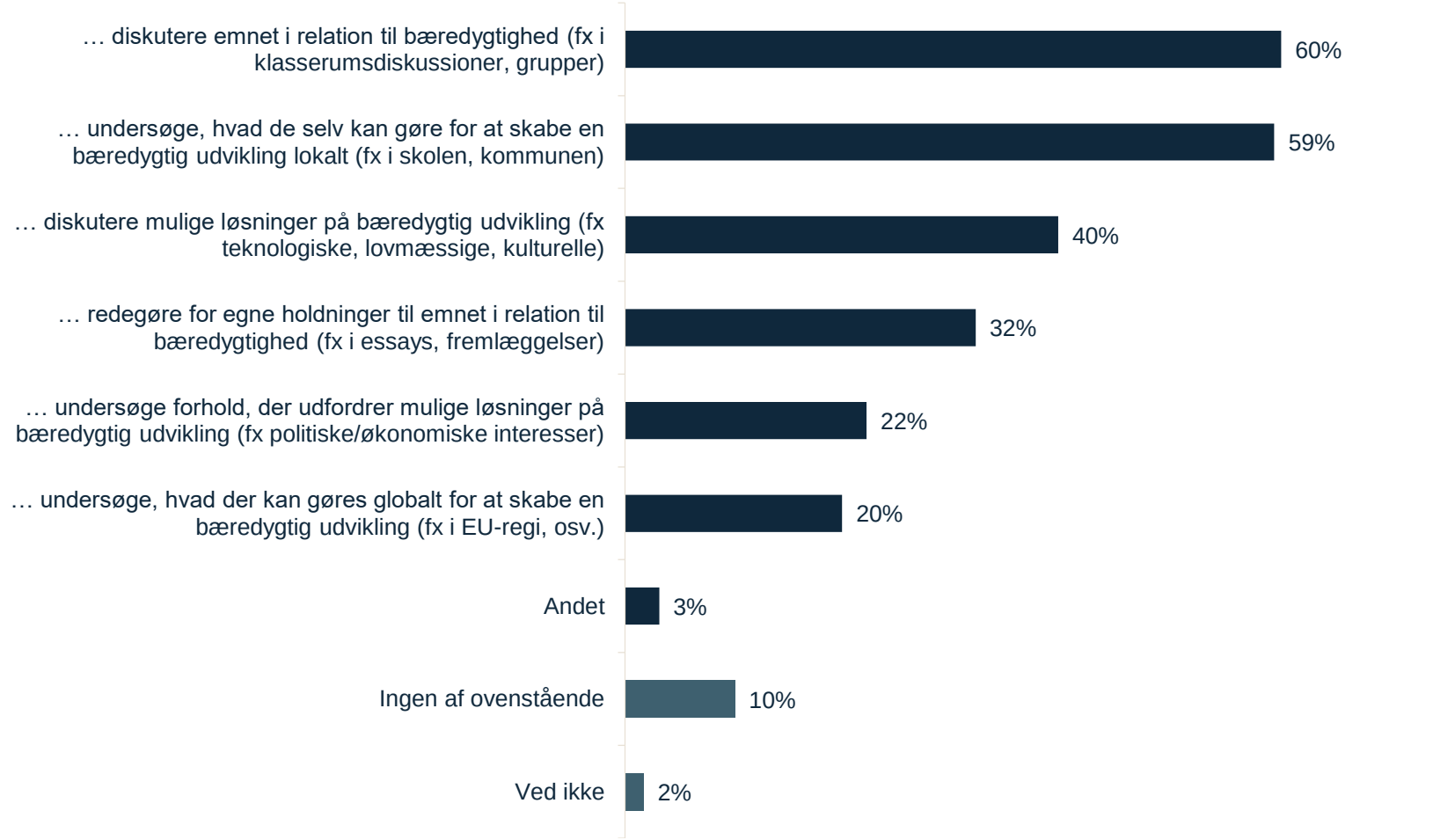

N=1.111. Spørgsmålet er kun stillet til de lærere, der har angivet at have perspektiveret mindst et emne til bæredygtighed I høj, nogen eller mindre grad.

Epinion

Materialer og inspiration til undervisning i bæredygtighed

Her præsenteres hvilke materialer lærerne har anvendt til UiB, samt hvilke materialer de finder relevante for understøttelsen af UiB.

Epinion

60 pct. at de lærere, der har inddraget bæredygtighed i deres undervisning, har inddraget FN's verdensmål, sidst de underviste i et konkret emne

Opsummering

- Lærerne er blevet spurgt om, hvorvidt de i forbindelse med undervisning i et specifikt emne, hvor de har inddraget bæredygtighed, har inddraget forskellige slags materialer.
- På tværs af alle fag, med undtagelse af geografi, er **FN's verdensmål** for bæredygtig udvikling det mest inddragede materiale, når lærerne har inddraget bæredygtighed i forbindelse med et konkret emne.
- Knap 4 ud af 10 har inddraget **forlagsmaterialer** i forbindelse med undervisning i bæredygtighed, når de har undervist i et konkret emne.
- *NB: Lærerne kan sagtens have inddraget materialerne fra listen i forbindelse med andre emner, som de ikke her spørges ind til. Derfor vil der ud fra en generel betragtning være minimum 60 pct. af lærerne, men sandsynligvis flere, der generelt har prøvet at henvise til verdensmålene.*

Du har angivet, at du har inddraget bæredygtighed, når du har undervist i {emne}. Hvilke af følgende materialer har du i den forbindelse inddraget?

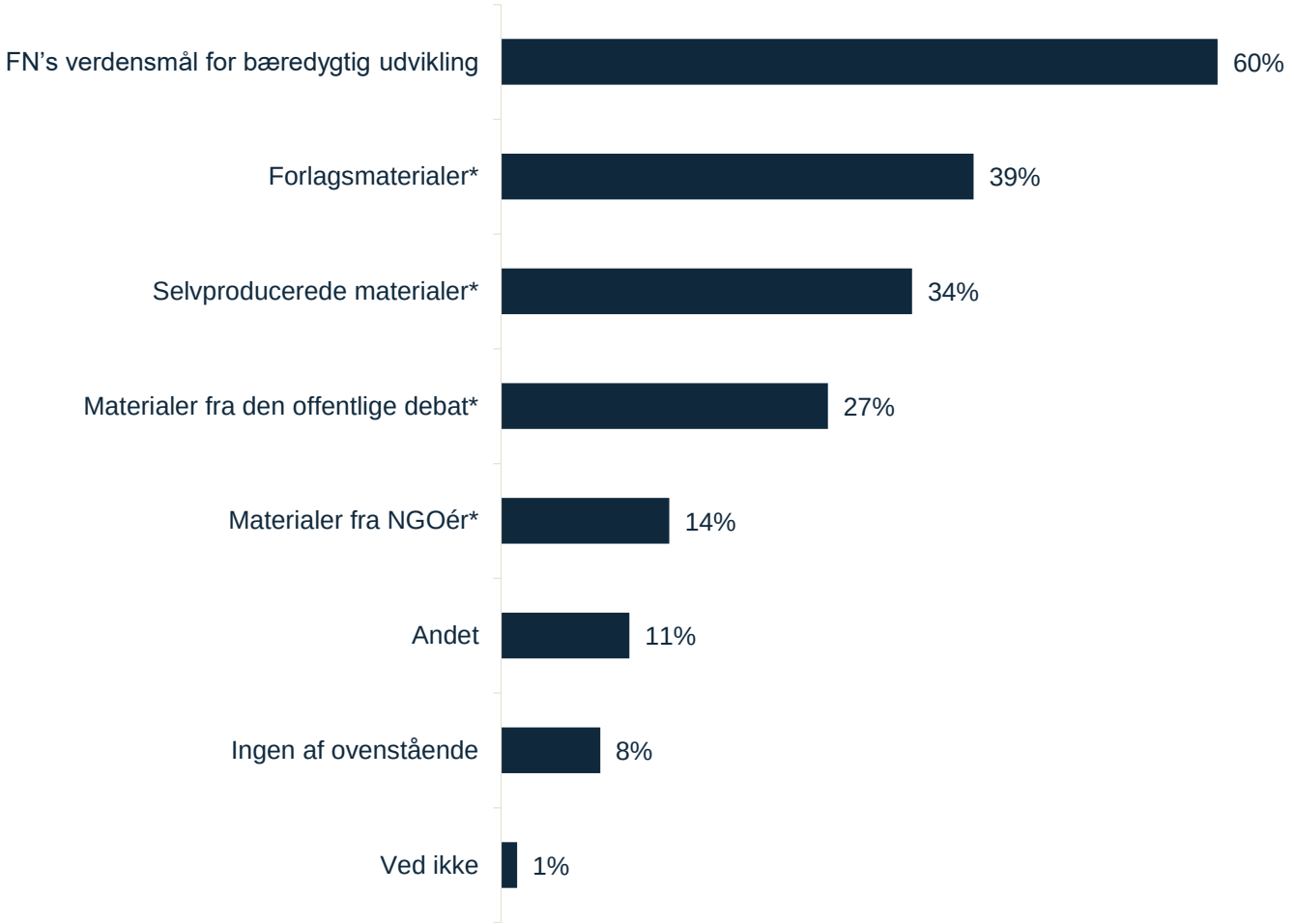

*Teksten til kategorien er forkortet
N=1.111 (total)

Epinion

FN's verdensmål er det hyppigst inddragede materiale ifm. undervisning i bæredygtighed i alle fag

Opsummering

- Lærere, der underviser i naturfagene og samfundsfag, bruger i signifikant højere grad **FN's verdensmål** som materiale i undervisningen.
- Lærere, der underviser i geografi, bruger i signifikant højere grad end andre fagundervisere **forlagsmaterialer** med fokus på bæredygtighed.
- Geografilærere er mest tilbøjelige til at inddrage **forlagsmaterialer**, mens lærere, som underviser i samfundsfag, oftere end de øvrige lærere, inddrager **materialer fra den offentlige debat.**

Du har angivet, at du har inddraget bæredygtighed, når du har undervist i {emne}. Hvilke af følgende materialer har du i den forbindelse inddraget?

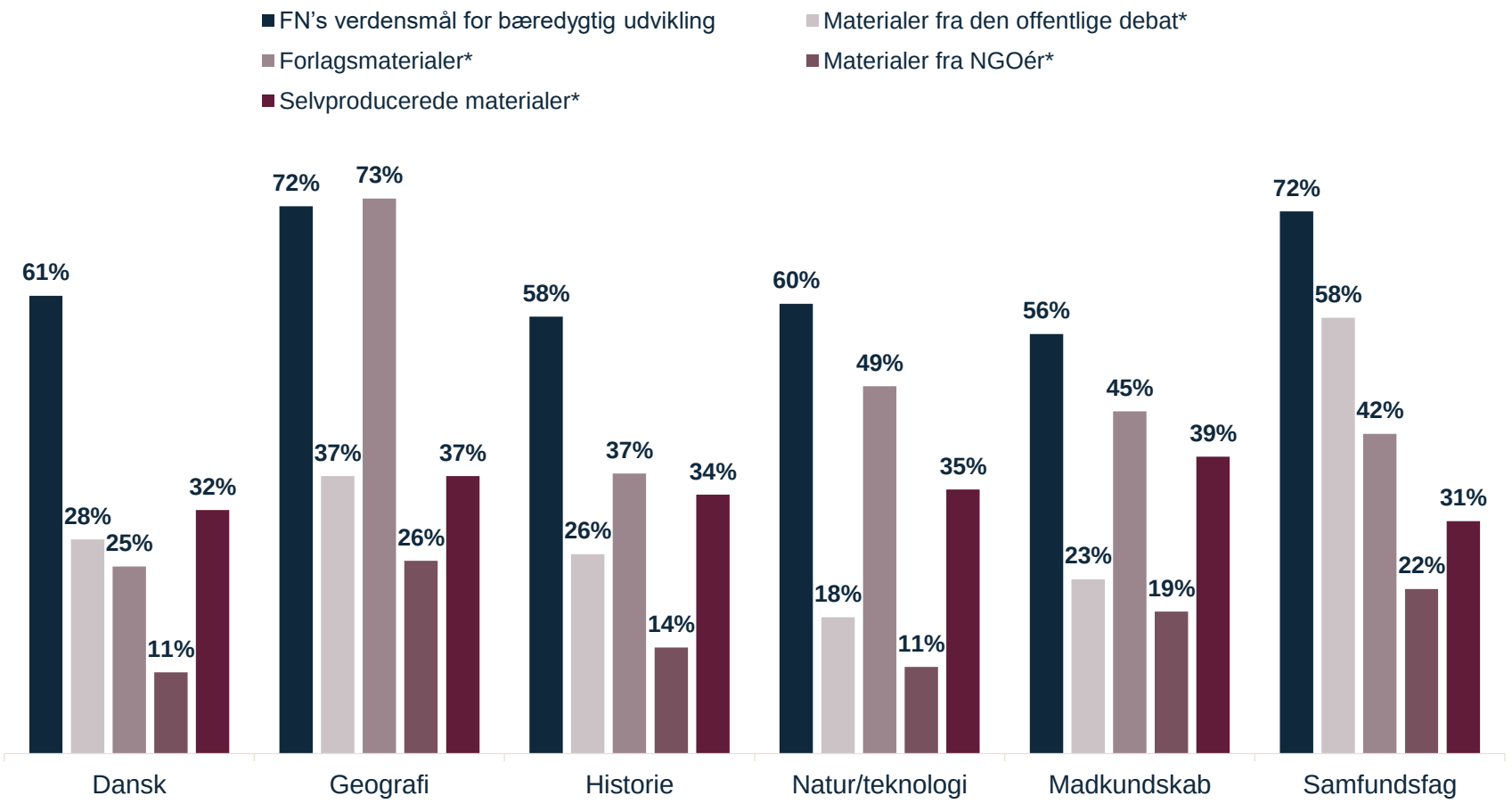

*Teksten til kategorien er forkortet
N=1.111 (total)

Epinion

Lærerne finder et bredt udvalg af aktiviteter og materialer relevante for undervisningen i bæredygtighed

Opsummering

- Grafen til højre illustrer de aktiviteter og materialer, som lærerne mener bedst understøtter deres undervisning i bæredygtighed.
- Som det fremgår af grafen mener flest lærere, at **film/dokumentarer, fagportaler, praktiske materialer** og **tværfaglige forløb/samarbejder** kan understøtte deres undervisning i bæredygtighed. Disse materialer og aktiviteter er stort set lige populære og vælges af omkring halvdelen af lærerne.
- Der er en tydelig tendens til, at lærerne ser mest positivt på de mere *utraditionelle* aktiviteter og materialer i undervisning i bæredygtighed. **Trykte lærebøger** vælges kun af 13% af lærerne, og i stedet vælges mere langstrakte og aktiverende metoder.

Hvilke aktiviteter eller materialer tænker du bedst muligt kan understøtte undervisning i bæredygtighed i {fag} {trin}? (Flere svar muligt)

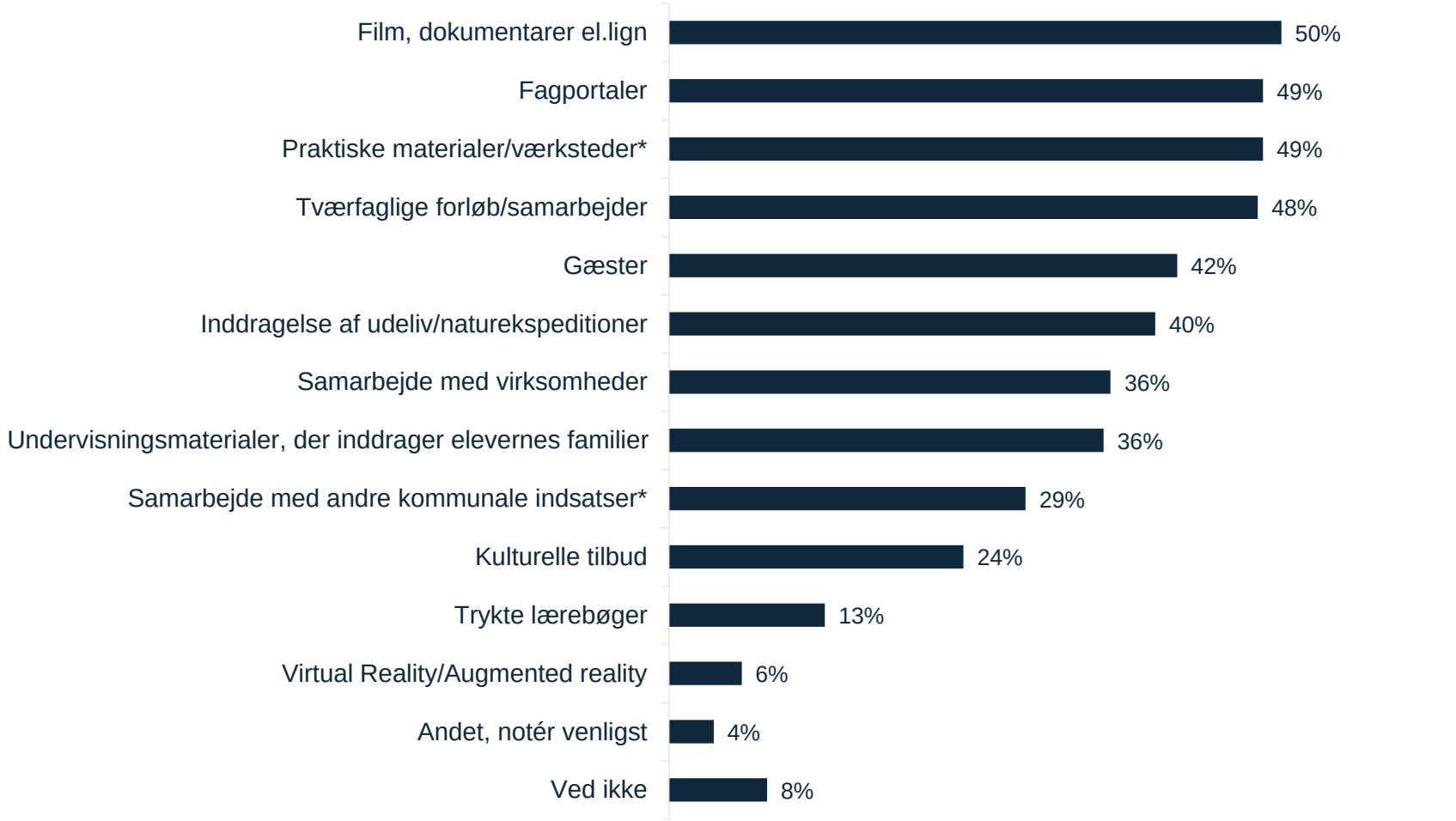

*Teksten til kategorien er forkortet
N=1.396 (total)

Epinion

På tværs af fag mener lærerne, at tværfaglige samarbejder er oplagte til at understøtte undervisningen i bæredygtighed

Opsummering

- Tabellen til højre illustrer de aktiviteter og materialer, som de forskellige faglærere mener bedst understøtter deres undervisning i bæredygtighed.
- På tværs af fag nævnes **tværfaglige samarbejder** som en top tre aktivitet i forhold til at understøtte undervisning i bæredygtighed. Dog undtaget natur/teknologi.
- Det er givetvis i en erkendelse af, at bæredygtighed er en problemstilling med både humanistiske, samfundsfaglige og naturvidenskabelige spørgsmål og svar, og at forskellige fag derfor med fordel kan berige hinanden igennem et samlet forløb.

Hvilke aktiviteter eller materialer tænker du bedst muligt kan understøtte undervisning i bæredygtighed i {fag} {trin}?

	Top 1	Top 2	Top 3
Dansk	Praktiske materialer/værkstede (52%)	Film, dokumentarer el.lign (50%)	**Tværfaglige forløb/samarbejder (48%)**
Geografi	Fagportaler (68%)	**Tværfaglige forløb/samarbejder (66%)**	Film, dokumentarer el.lign (65%)
Historie	Film, dokumentarer el.lign (50%)	Fagportaler (49%)	**Tværfaglige forløb/samarbejder (46%)**
Natur/teknologi	Praktiske materialer/værksteder (62%)	Inddragelse af udeliv/naturekspeditioner (60%)	Fagportaler (50%)
Madkundskab	Fagportaler (60%)	**Tværfaglige forløb/samarbejder (54%)**	Film, dokumentarer el.lign (50%)
Samfundsfag	Film, dokumentarer el.lign (61%)	Fagportaler (60%)	**Tværfaglige forløb/samarbejder (60%)**
Andet	Fagportaler (42%)	Film, dokumentarer el.lign (40%)	**Tværfaglige forløb/samarbejder (38%)**

N=1.396 (total)

Epinion

Lærerne inspireres hovedsageligt til at undervise i bæredygtighed igennem medierne. Fagportaler og materialeplatforme er også hyppige inspirationskilder

Opsummering

- Tabellen til højre viser, hvorfra lærerne typisk henter inspiration til at undervise i bæredygtighed.
- Den mest anvendte inspirationskilde til bæredygtighedsundervisning er **medier**, og mere end halvdelen af lærerne angiver, at de henter inspiration herfra.
- Samfundsfagslærere benytter i signifikant højere grad medier som inspirationskilde end alle andre lærer.
- Også **fagportaler** og **materialeplatforme** benyttes til at hente inspiration til bæredygtighedsundervisning af henholdsvis 38 pct. og 33 pct. af lærerne.

Hvorfra får du inspiration til at undervise i bæredygtighed i {fag} {trin}?

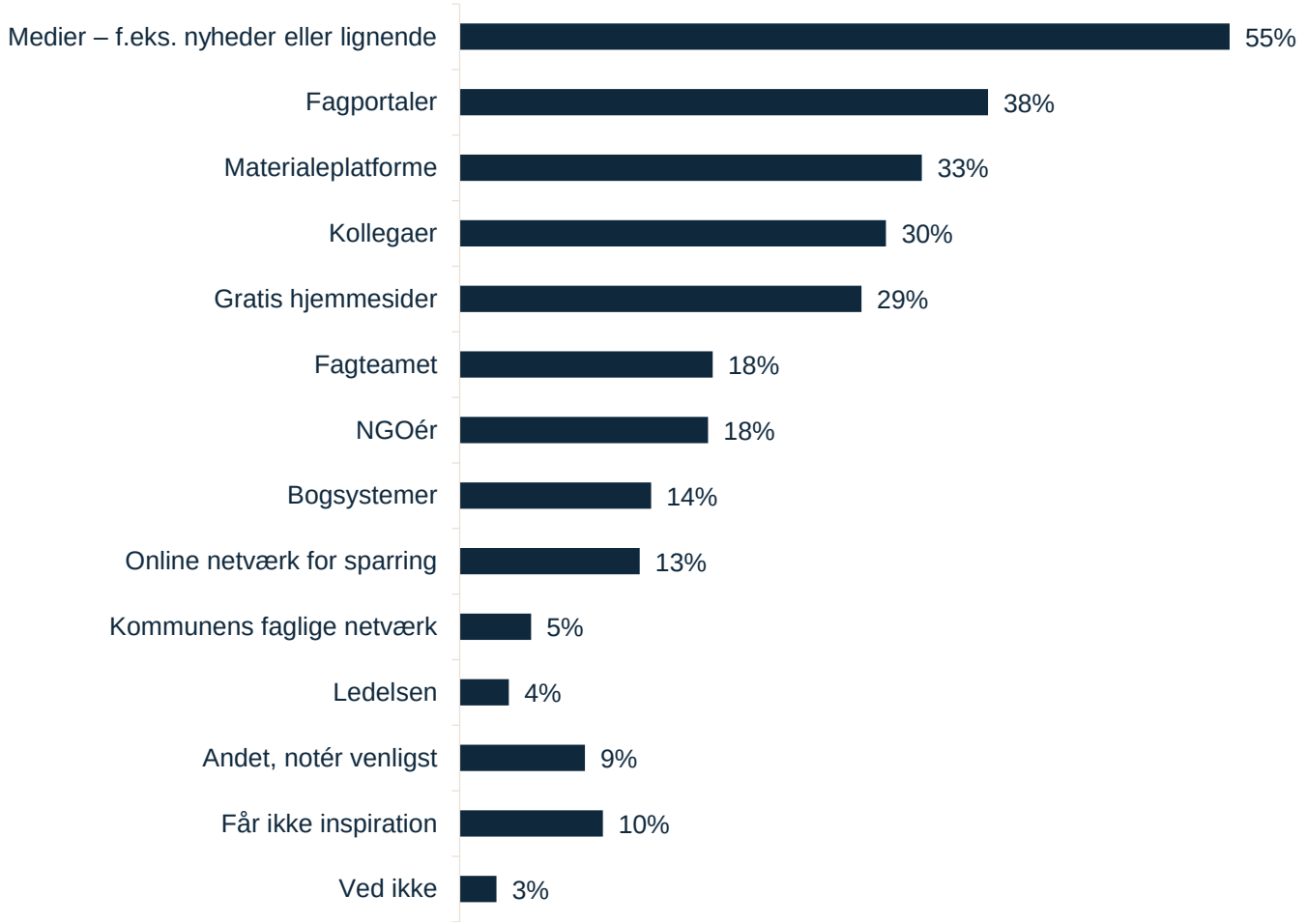

N=1.250 (total)

Epinion

Muligheder og udfordringer ved undervisning i bæredygtighed

Her præsenteres lærernes ønsker, motivationer og udfordringer ift. at undervise i bæredygtighed.

Epinion

85 pct. af lærerne vil gerne arbejde mere med forskellige emner i et bæredygtigheds-perspektiv – det gælder især emner som forbrugskultur og klimaforandringer

Opsummering

- Grafen til højre viser emner, som lærerne gerne vil undervise mere i ud fra et bæredygtighedsperspektiv.
- Som det fremgår af grafen er det særligt **forbrugskultur, klimaforandringer** og **sundhed og trivsel**, som lærerne gerne vil undervise mere i ud fra et bæredygtighedsperspektiv. Det er værd at bemærke, at disse emner også er på top 5 over de emner, der allerede inddrages og perspektiveres til.
- Bonusinformation: 85 pct. af lærerne har angivet, at der findes minimum ét emne, de godt kunne tænke sig at undervise mere i ud fra et bæredygtighedsperspektiv.

Er der emner fra den følgende liste, som du godt kunne tænke dig at fokusere mere på i din undervisning i {fag} {trin} ud fra et bæredygtighedsperspektiv? (Max 3 svar)

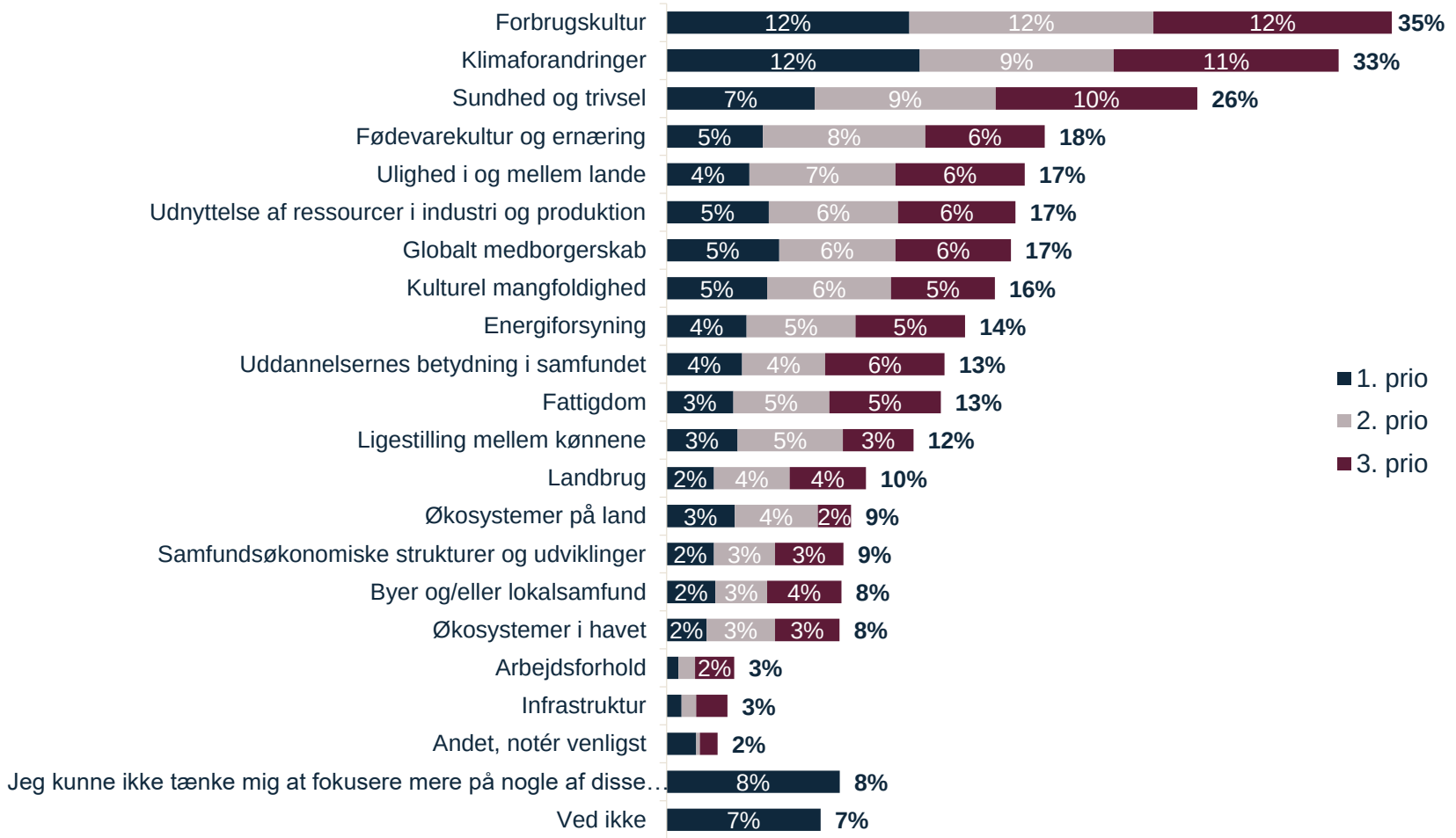

N=1.396 (total). Figuren skal læses på følgende måde, med eksempel i emnet *forbrugskultur:* "Hvad angår emner forbrugskultur, har 12 % af lærerne valgt denne som første prioritet, 12 % har valgt den som anden prioritet og 12 % har valgt den som tredje prioritet – I alt har 35 % af lærerne angivet, at de gerne ville undervise mere i emnet ud fra et bæredygtighedsperspektiv.

Epinion

Emner, hvor lærerne ønsker mere UiB fokus – fordelt på fag

Forbrugskultur og klimaforandringer er blandt de hyppigst valgte emner på tværs af fag, og synes derfor at være oplagte emner til tværfaglige undervisningsforløb

Opsummering

- Tabellen til højre illustrerer andelen af faglærerne, der gerne vil undervise mere i et specifikt emne ud fra et bæredygtighedsperspektiv.
- Som det fremgår af tabellen, er **forbrugskultur** er et emne, som er på top tre for alle fag (bortset fra geografi). Det må således antages at være et emne, hvor det er oplagt at lave flere tværfaglige undervisningsforløb og materialer, der kan angribe problemstillingen fra både naturfagligt, samfundsfaglige og humanistiske vinkler.
- Det er også værd at bemærke, at **klimaforandringer** er ønsket – og at godt en fjerdedel af dansk og historielærerne også gerne vil fokusere mere på dette i et bæredygtighedsperspektiv.

Er der emner fra den følgende liste, som du godt kunne tænke dig at fokusere mere på i din undervisning i {fag} {trin} ud fra et bæredygtighedsperspektiv?

	Top 1	Top 2	Top 3
Dansk	**Forbrugskultur (35%)**	Sundhed og trivsel (28%)	Klimaforandringer (26%)
Geografi	Industriens brug af ressourcer (34%)	Energiforsyning (30%)	Klimaforandringer (27%)
Historie	**Forbrugskultur (28%)**	Klimaforandringer (27%)	Ulighed i og mellem lande (20%)
Natur/teknologi	Klimaforandringer (37%)	**Forbrugskultur (28%)**	Energiforsyning (23%)
Madkundskab	Fødevarekultur og ernæring (48%)	**Forbrugskultur (42%)**	Sundhed og trivsel (33%)
Samfundsfag	**Forbrugskultur (38%)**	Globalt medborgerskab (25%)	Samfundsøkonomiske strukturer og udviklinger (25%)
Andet	Klimaforandringer (27%)	Sundhed og trivsel (23%)	**Forbrugskultur (20%)**

N=1.396 (total). Viser top tre mest valgte emner, som lærerne kunne tænke sig at fokusere mere på i deres undervisning fordelt på fag.

Lærernes primære begrundelser for at ville undervise mere i bæredygtighed, handler om at styrke elevernes evne til at tænke og handle anderledes

Opsummering

- Lærerne har tidligere valgt et emne, de gerne vil fokusere mere på i undervisningen ud fra et bæredygtighedsperspektiv. Dernæst er de blevet spurgt om, hvorfor de gerne vil dette. Lærernes begrundelser herfor er opsummeret i figuren til højre.
- De to primære årsager til, at lærere gerne vil undervise mere i bestemte emner, er, at det **får eleverne til at tænke og handle anderledes** og **at det styrker elevernes tro på, at de kan skabe forandringer.**
- Forholdsvist højt på listen er også begrundelser, der handler om, at læreren selv føler, at UiB er et **samfundsansvar** (43 pct.). Madkundskabslærere oplever dette i signifikant højere grad end de andre faggrupper.
- 20 pct. af lærerne angiver som en af de væsentligste årsager til, at de gerne vil undervise i bæredygtighed, at det **motiverer eleverne**.

Hvad er de primære årsager til, at du gerne vil undervise (mere) i {Valgt emne} ud fra et bæredygtighedsperspektiv?

N=1.175 (De lærere, som angiver at ville undervisere mere i et emne i et bæredygtighedsperspektiv). *Formuleringerne er forkortet. De fulde formuleringer kan findes i appendix.

Epinion

Lærerne oplever forskellige udfordringer ift. at inddrage bæredygtighed i undervisningen, de relaterer sig særligt til emnets kompleksitet og manglen på materialer

Opsummering

- Med udgangspunkt i det emne, de tidligere har angivet, at de gerne vil fokusere mere på ud fra et bæredygtighedsperspektiv, er lærerne også blevet spurgt om, hvorvidt de oplever særlige udfordringer ift. at forfølge dette ønske.
- **77 pct. af lærerne oplever mindst én udfordring** ift. at kunne inddrage et bæredygtighedsperspektiv på et ønsket emne.
- Den absolut største udfordring ved at inddrage et bæredygtighedsperspektiv i undervisningen er, at emnet opleves som **komplekst at forstå for eleverne**.
- Det er således et vigtigt fokuspunkt at skabe **understøttende materialer** (som ifølge 30 pct. af lærerne mangler), der konkretiserer og skaber overblik.
- Derudover angiver godt 1 ud af 5 lærere, at de selv mangler teoretisk viden om emnet eller tid, til at sætte sig ind i det.

Er der særlige udfordringer ved at inddrage et bæredygtighedsperspektiv på {valgte emne} i {fag} {trin}?

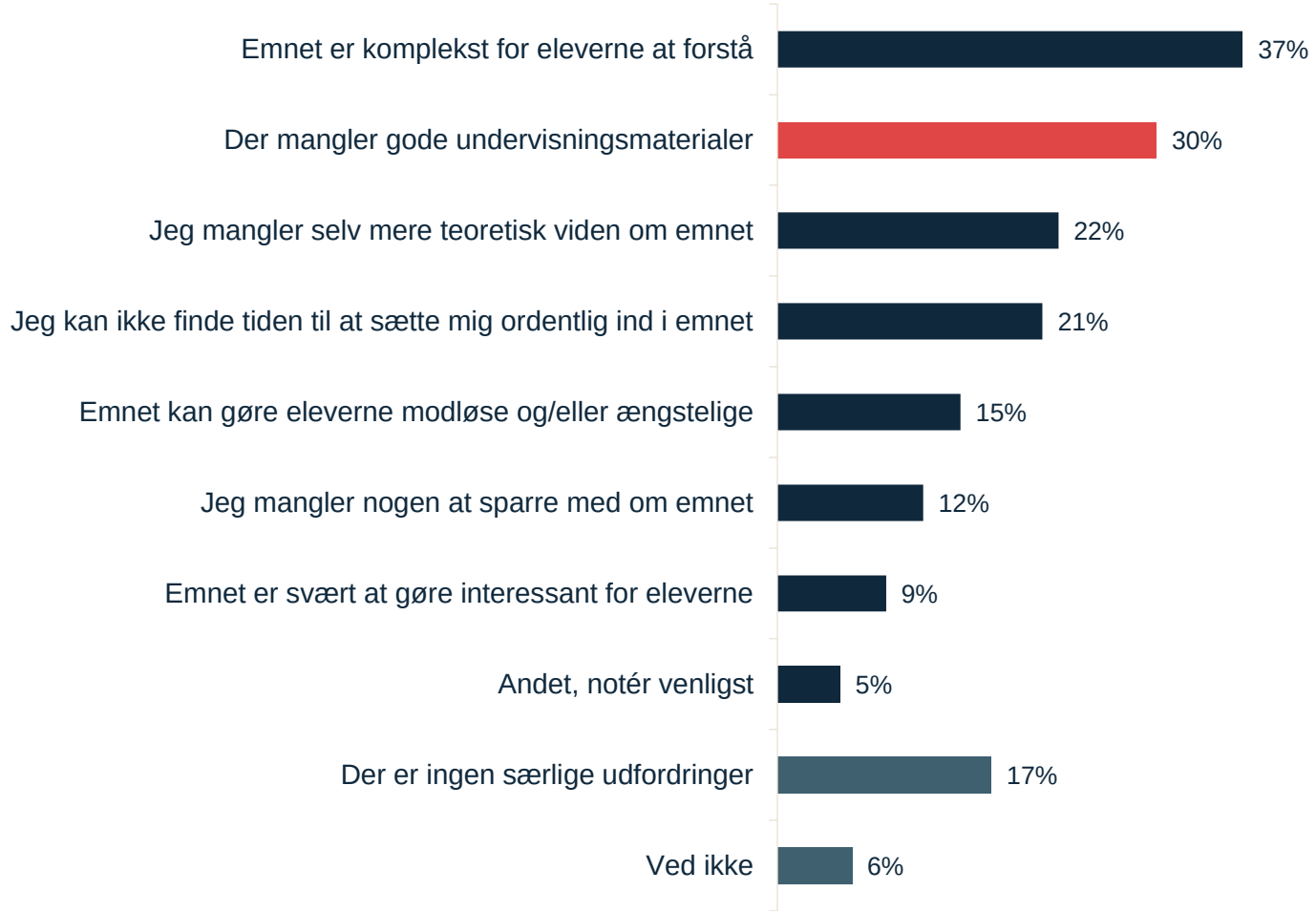

N=1.175 (De lærere, som angiver at ville undervisere mere i et emne i et bæredygtighedsperspektiv)

Epinion

Holdninger til undervisning i bæredygtighed

Her præsenteres lærernes holdninger til formål og styringstiltag

Epinion

Særligt naturfagslærere vurderer at bæredygtighed er vigtigt at inddrage i undervisningen

Opsummering

- Grafen til højre viser, i hvilken grad lærere finder det vigtigt at inddrage bæredygtighed i deres eget fag.
- Grafen viser, at to ud af tre lærere (66 pct.) finder det ”meget vigtigt” eller ”vigtigt” at inddrage bæredygtighed i deres eget fag, men at der er store variationer på tværs af fag.
- Mere end otte ud af ti lærerne i naturfag, madkundskab og samfundsfag finder det enten er ”meget vigtigt” eller ”vigtigt” at inddrage bæredygtighed i deres undervisning. Det samme gælder for lidt over halvdelen af lærerne i dansk og historie.
- Lærere, som underviser i geografi og natur/teknolog, mener i signifikant højere grad, at det er ”meget vigtigt” eller ”vigtigt” at inddrage bæredygtighed i deres undervisning end lærere, der underviser i de øvrige udvalgte fag. Dansk- og historie-lærerne mener i højere grad end lærere i andre fag, at det er ”mindre vigtigt” at inddrage bæredygtighed i undervisningen i deres fag.

I hvilken grad er det vigtigt at inddrage bæredygtighed i din undervisning i *[fag]*?

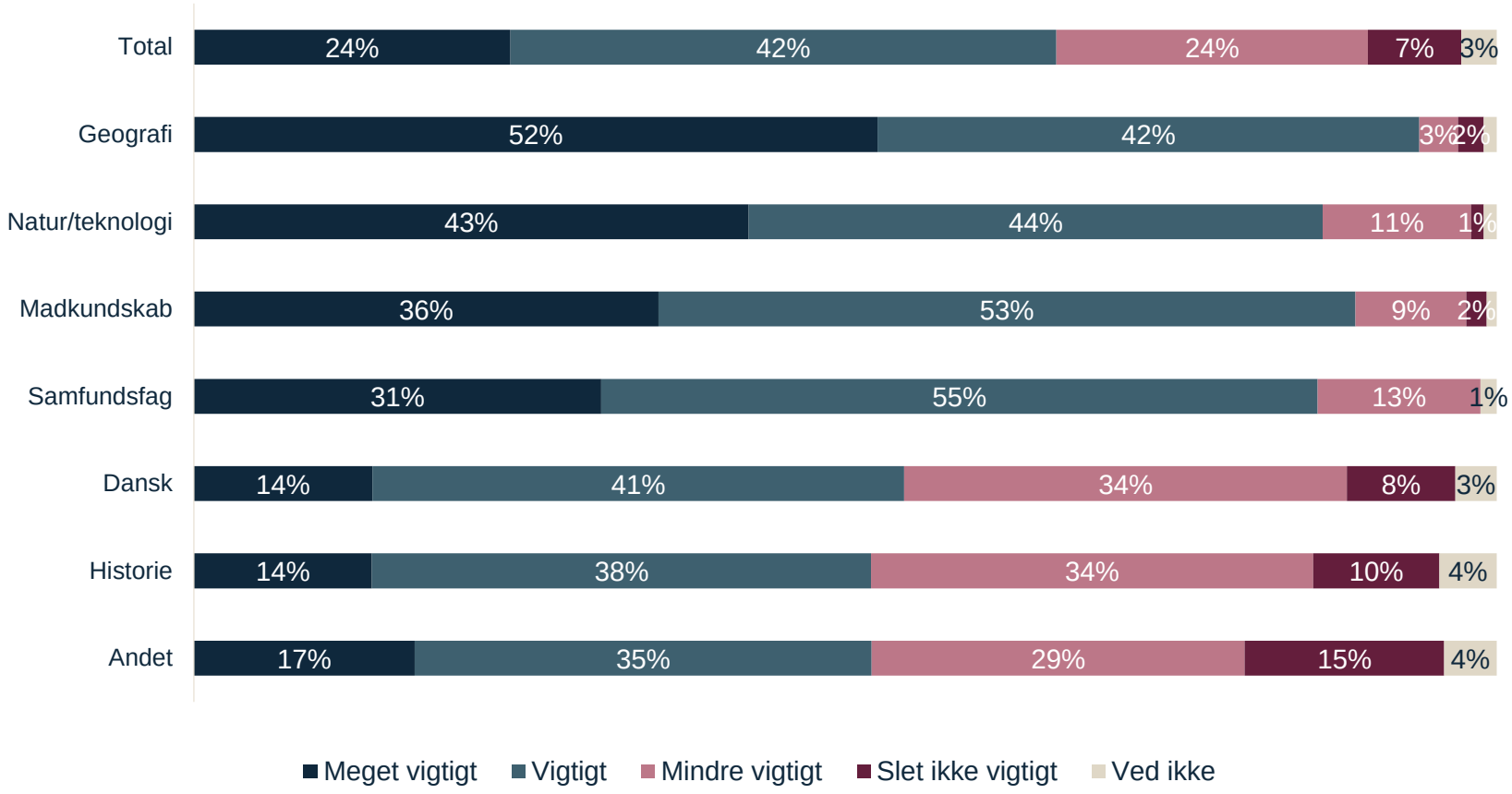

N=1.396 (total)

Epinion

Lærerne er generelt splittede på spørgsmålet om, hvordan bæredygtighed kan tænkes ind i deres eget fag, og ligeledes ift. hvorvidt det bør tænkes ind i alle fag

Opsummering

- Grafen til højre viser, i hvilken grad lærerne erklærer sig enige i en række udsagn.
- Som det fremgår af grafen, erklærer 27 pct. af lærerne sig enige i, at der bør være kanonlister med udfordringer, problemstillinger og emner, som lærerne skulle undervise i.
- Der er en noget større tilslutning til udsagnet om, at bæredygtighed bør være en del af fælles mål, og det er således 53 pct. af lærerne, der erklærer sig enige til dette udsagn.
- Størst er tilslutningen til udsagnet om, at bæredygtighed bør tænkes ind i alle fag. Dette erklærer 60 pct. af lærerne sig enige i.
- Der er ikke store forskelle i holdningerne til bæredygtighed på tværs af lærere i hhv. folkeskoler og fri-/privat skoler (inkl. kost- og efterskoler). Lidt flere lærere på fri-/privat skoler angiver, at de er "helt enige" eller "enige" i, at bæredygtighed bør tænkes ind i alle fag (64 pct. i alt).

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om undervisning i bæredygtighed?

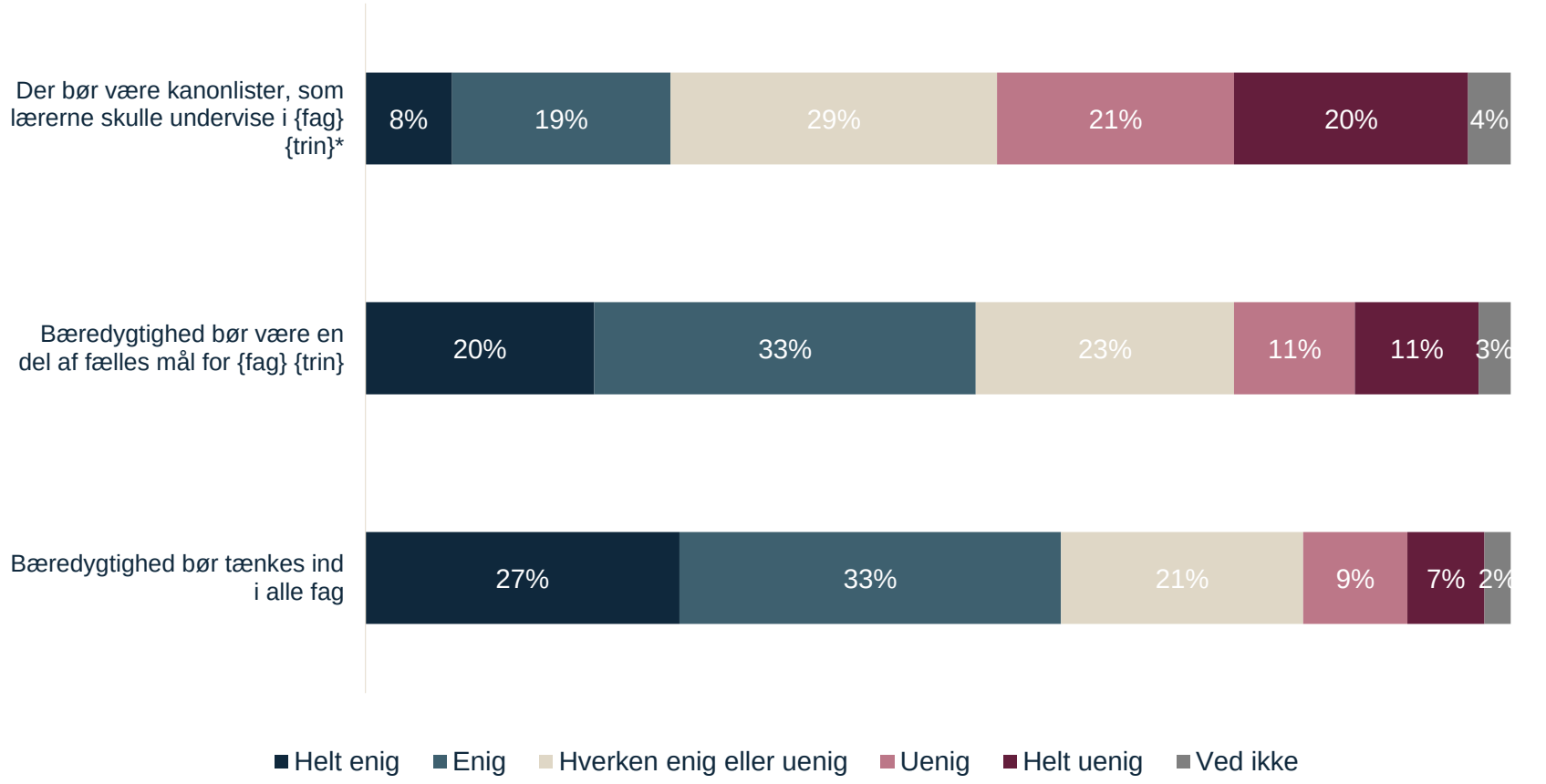

N=1.396 (total)
Lærerne har forholdt sig til spørgsmålene i relation til et specifikt fag, de underviser i. *fulde formulering: "Der bør være kanonlister med bæredygtige udfordringer, problemstillinger og emner, som lærerne skulle undervise i {fag} {trin}"

Epinion

Selv indenfor de enkelte fag er lærerne uenige om, hvorvidt der bør være en forpligtende kanonliste med bæredygtige udfordringer

Opsummering

- For de fleste fag er der en lille overvægt af lærere, der er imod introduktionen af forpligtende kanonlister – vi ser dog også en stor andel af neutrale besvarelser.
- Undtagelsen hertil er lærere i madkundskab, hvor en lille overvægt af lærere er enten "helt enige" eller "enige" i, at der burde være kanonlister.
- Overordnet set peger besvarelserne på, at man indenfor et fag kan være ret uenige om, hvordan bæredygtighedsbestræbelser bør gribes an fra et styringsperspektiv.

Der bør være kanonlister med bæredygtige udfordringer, problemstillinger og emner, som lærerne skulle undervise i [fag, trin]:

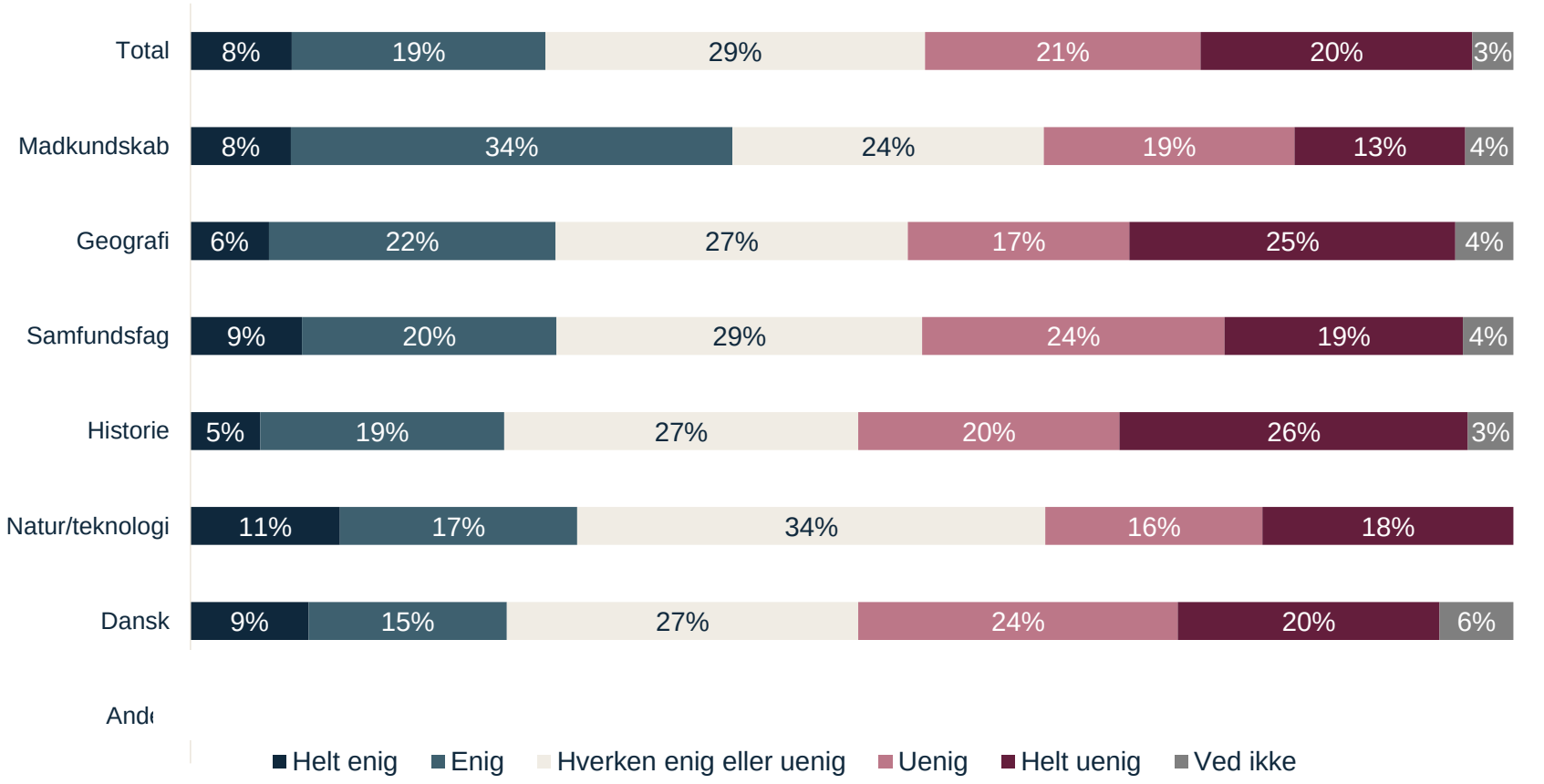

N=1.396 (total)

Epinion

Lærerne i madkundskab og de naturfaglige fag er mere positivt stemte overfor, at lade bæredygtighed indgå i fælles mål for deres fag

Opsummering

- Over halvdelen af alle lærere mener, at bæredygtighed skal være en del af de fælles mål for deres fag.
- Især madkundskabs-, naturfags- og samfundsfagslærerne er i højere grad end de resterende faggrupper "helt enige" eller "enige" i, at bæredygtighed bør være en del af fælles mål i deres fag.
- Dansk og historielærerne er mere splittede på spørgsmålet.

Bæredygtighed bør være en del af fælles mål for [fag trin]:

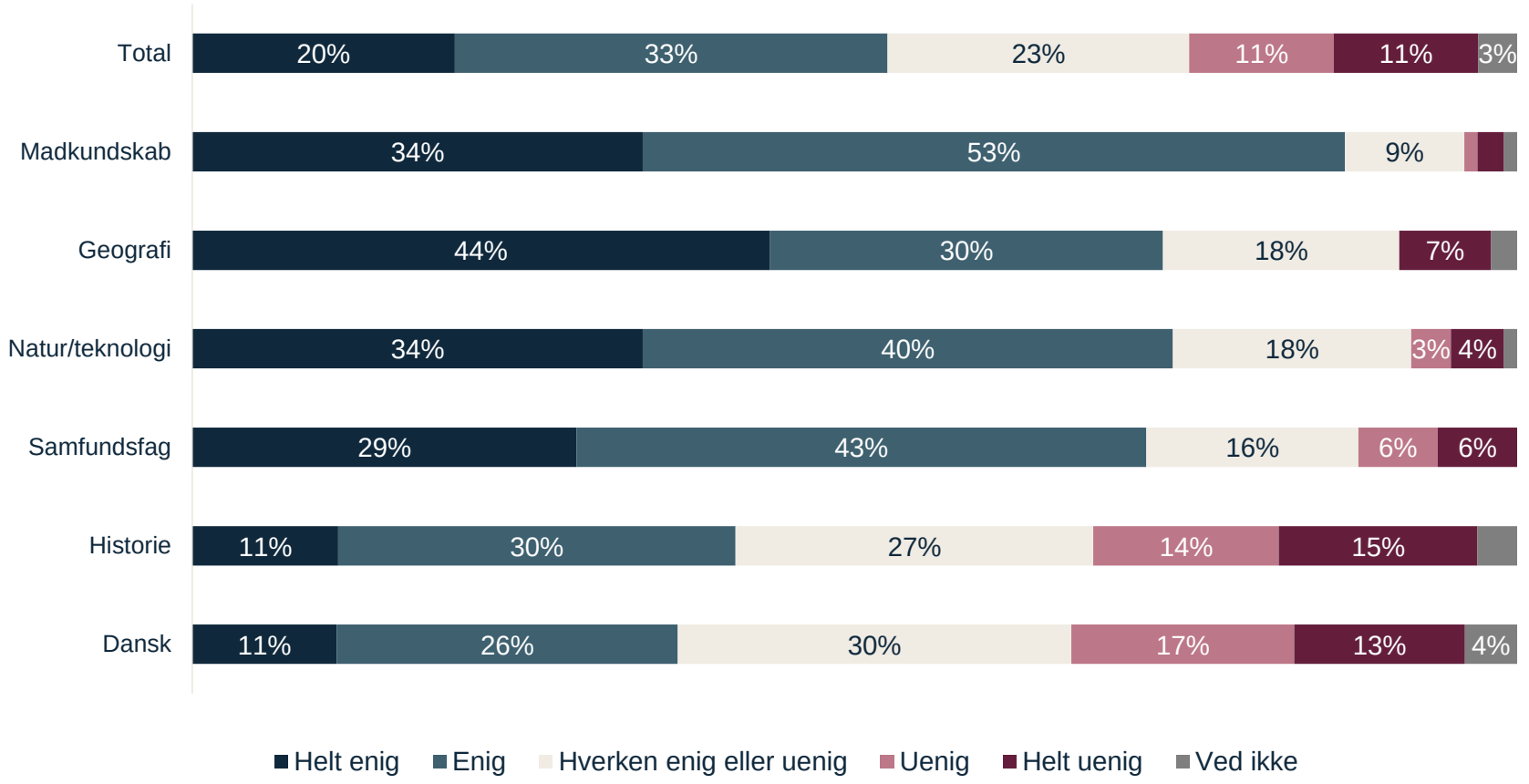

N=1.396 (total)

Epinion

På tværs af fagene mener en overvægt af lærere, at bæredygtighed bør tænkes ind i alle grundskolens fag

Opsummering

- Mere end halvdelen af lærerne i hvert fag er enten ”helt enige” eller ”enige” i, at bæredygtighed bør tænkes ind i alle fag.
- Selvom naturfagslærerne i højere grad har vurderet bæredygtighed som værende vigtig for deres eget fag (se s. 42), er de i spørgsmålet om, hvorvidt bæredygtighed bør tænkes ind i alle fag, ikke i højere grad enige end de andre faggrupper.
- Historie- og samfundsfagslærerne er lige så enige eller mere heri, som lærerne i f.eks. geografi og naturteknologi.
- Dette indikerer, at diskussionen om bæredygtighed er kontekstuelt følsom. Lærerne kan være enige i at bæredygtighed er relevant for deres egen undervisning, samtidige med at de er uenige i, hvordan opgaven ellers kan fordeles på fagene.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: ”Bæredygtighed bør tænkes ind i alle fag”:

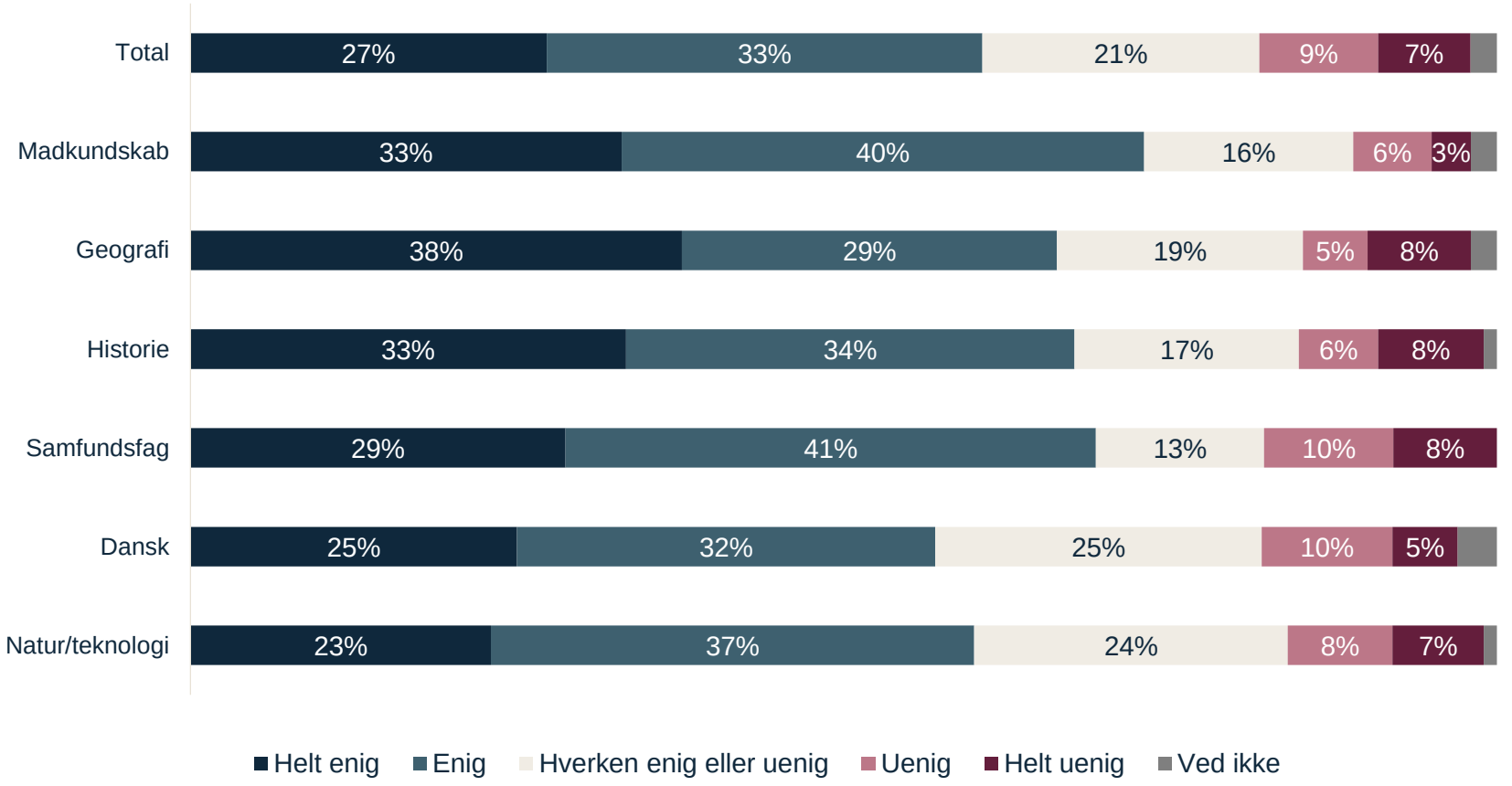

N=1.396 (total)

Epinion

Lærerne mener overvejende, at undervisningen bør være præget af mere åbne diskussioner om bæredygtighedsudfordringer

Opsummering

- I figuren til højre fremgår lærernes holdningsmæssige position imellem to udsagn: Udsagn A i begge spørgsmål repræsenterer to aspekter af en holdning til bæredygtighed, som er åben overfor formålet, mens udsagn B i begge spørgsmål repræsenterer to aspekter af en normativ holdning til formålet.
- Som det fremgår af figuren, er lærerne forholdsvis uenige i, om formålet med undervisning i bæredygtighed bør være at introducere bæredygtighed som problemstilling eller at få eleverne til at ændre deres adfærd. Lærerne er til gengæld overvejende enige i, at undervisningen bør lægge op til en åben diskussion omkring løsninger, fremfor at fremlægge korrekte løsninger.
- Bonusinformation: De to spørgsmål korrelerer signifikant. Hvis en lærer i spørgsmål 1 placerer sig tættere mod udsagn A, vil vedkommende altså sandsynligvis også placere sig relativt tættere på udsagn A i spørgsmål 2.

Nedenfor fremgår nogle udsagn om undervisning i bæredygtighed. Angiv venligst om du er mest enig med udsagn A eller udsagn B. Du bedes angive dette med udgangspunkt i {fag} {trin}.

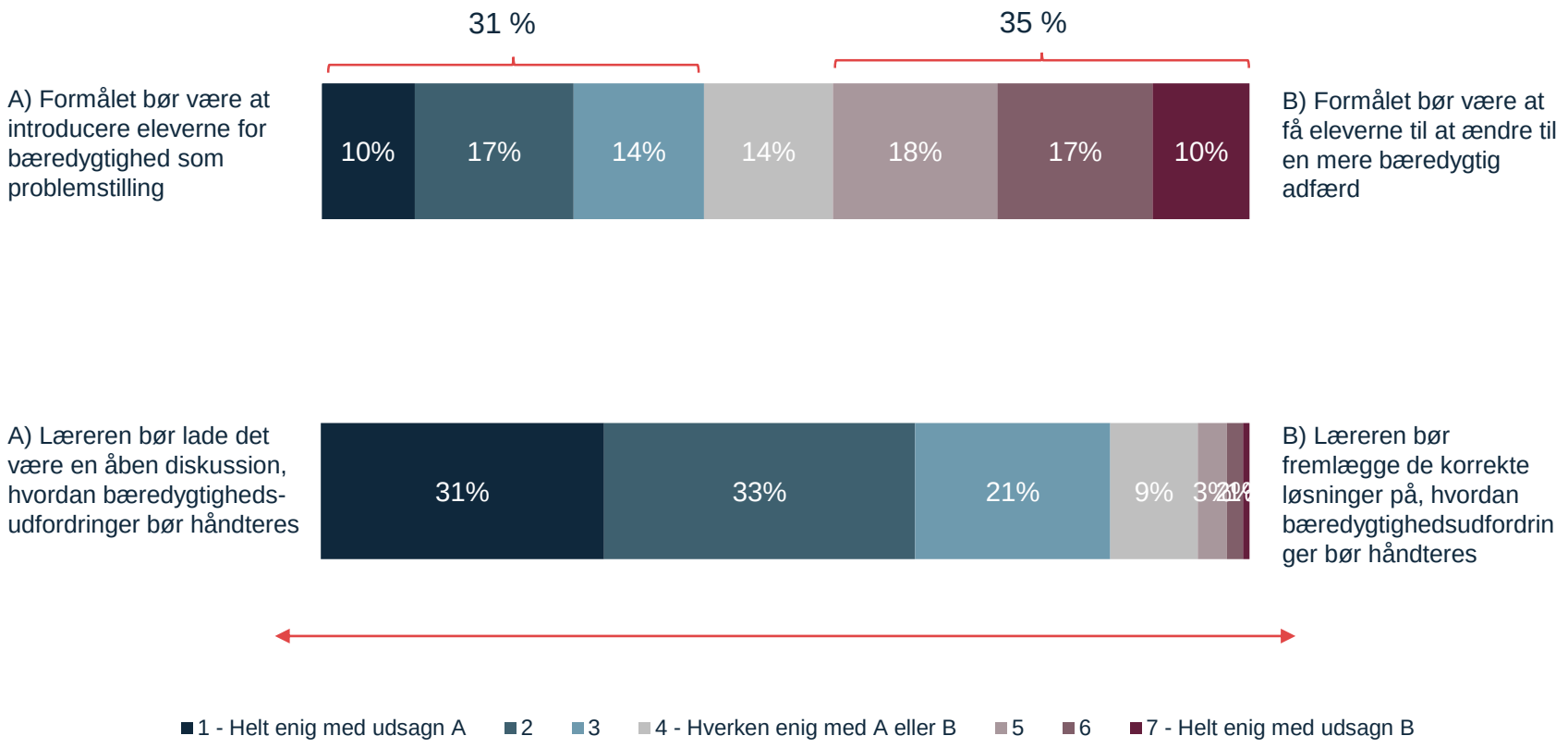

N=1.275 (Undtaget lærere, som angiver, at bæredygtighed ikke er relevant i deres fag)

Epinion

Flere lærere oplever, at de bliver opfordret til at undervise i bæredygtighed i deres lokale netværk – af kollegaer, ledelsen og eleverne selv.

Opsummering

- I illustrationen til højre fremgår personer og institutioner, som lærerne mener udtrykker ønske om eller direkte opfordrer dem til at tænke bæredygtighed ind i deres undervisning.
- Som det fremgår af illustrationen, er det særligt ”**kollegaer**” og ”**ledelsen**”, som fylder mest i størrelse og dermed også i lærernes besvarelser. Derudover angiver flere lærere også, at ”**eleverne**” udtrykker ønske om eller direkte opfordrer dem til at tænke bæredygtighed ind i deres undervisning.
- Uden for det lokale netværk oplever lærerne også ønsker om eller opfordringer til, at de tænker bæredygtighed ind i deres undervisning. Det gælder f.eks. i ”**fælles mål**”, ”**samfundet**” og ”**samfundsdebatten**”´.

Hvem udtrykker ønske om eller direkte opfordrer dig til at tænke bæredygtighed ind i din undervisning i {#fag} {#trin}? (fritekst)

N=214 (Det har været valgfrit for lærerne at svare)

Epinion

Appendix

Netværk – Ords hyppighed og sammenhænge

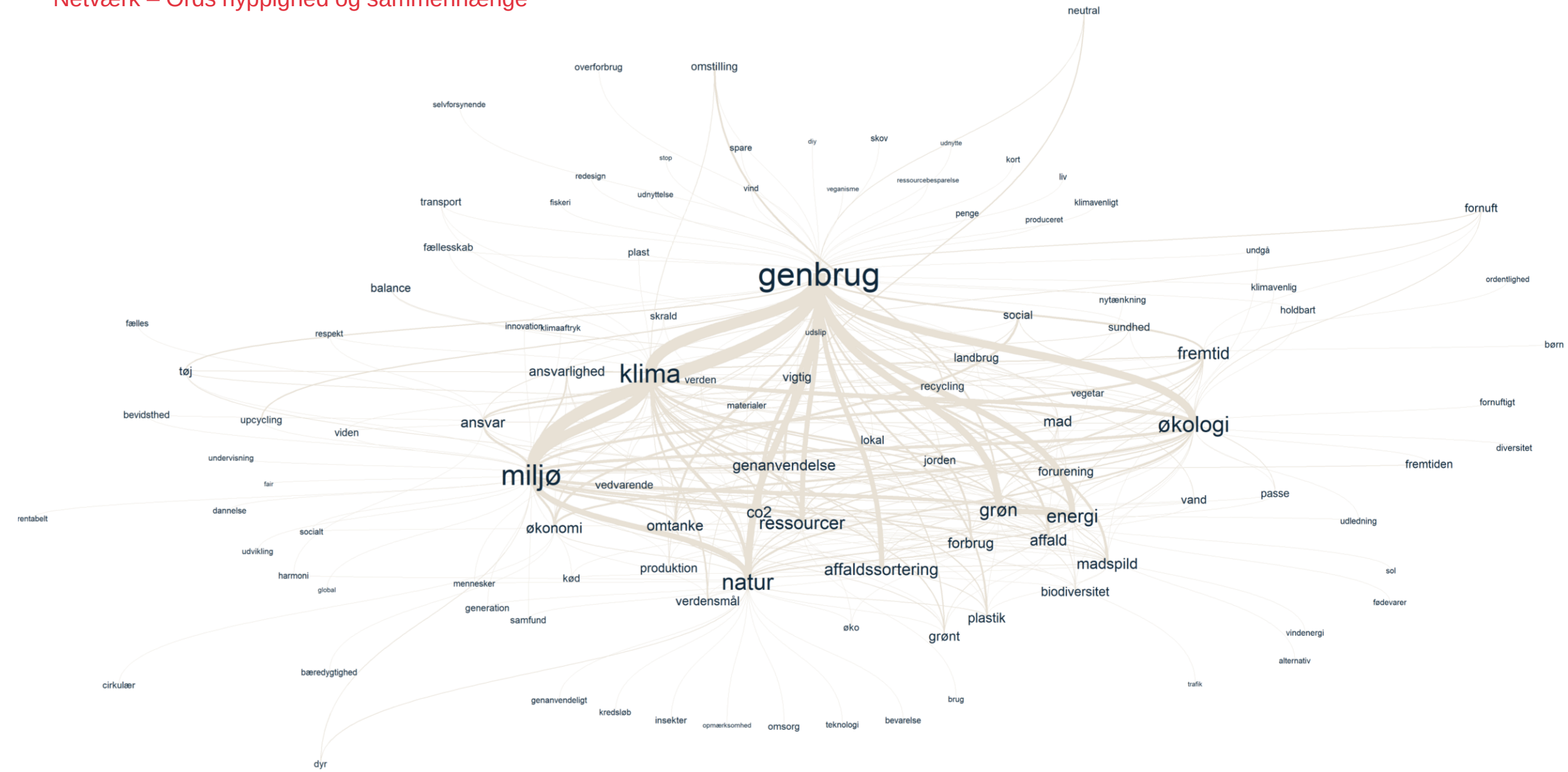

N=1.396 (total).

Epinion

Epinion København

Ryesgade 3F
2200 København N
Danmark
T: +45 87 30 95 00
E: copenhagen@epinionglobal.com
www.epinionglobal.com

Epinion